

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การศึกษาการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ภาคกลาง" สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนกลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง ปีการศึกษา 2536 ในด้านการใช้บริการและกิจกรรมของห้องสมุด การใช้วัสดุสารนิเทศของห้องสมุด การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนการสอน และการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเสริมความรู้ของครู

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวอย่างประชากร 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม คือครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง ปีการศึกษา 2536 จำนวน 11 จังหวัด 48 โรงเรียน และจำนวนครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ ชั้นละ 12 รายวิชา รายวิชาละ 1 คน ได้ครูผู้สอนโรงเรียนละ 24 คน รวมทั้งหมด 1,152 คน
2. ตัวอย่างประชากรที่เป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับวิเคราะห์เอกสาร จำนวน 7 จังหวัด รวม 18 โรงเรียน

3. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสังเกตสภาพโดยทั่วไปของห้องสมุด และสภาพการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครู เป็นครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ชั้นละ 1 คน จำนวน 7 จังหวัด 18 โรงเรียน รวมทั้งหมด 36 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือวิจัย

1.1 ศึกษาสาระสำคัญของการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน และสร้างเครื่องมือการวิจัย จำนวน 3 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 คือแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก และคำถามแบบปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน 4 ด้าน ได้แก่ การใช้บริการและกิจกรรมของห้องสมุด การใช้วัสดุสารนิเทศของห้องสมุด การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนการสอน และการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเสริมความรู้ของครู และตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูใน 4 ด้านเช่นเดียวกัน

ชุดที่ 2 คือแบบวิเคราะห์เอกสาร แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถิติการใช้ห้องสมุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เป็นรายวัน รายสัปดาห์และรายเดือน และด้านที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนวัสดุสารนิเทศที่ปรากฏในห้องสมุด และชุดที่ 3 คือแบบสังเกตเกี่ยวกับสภาพโดยทั่วไปของห้องสมุด และสภาพการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพโดยทั่วไปของห้องสมุด และตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อคำถาม และสำนวนภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.2 นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 3 โรงเรียน ที่ไม่ซ้ำตัวอย่างประชากร โดยใช้แบบสอบถามกับครูผู้สอน จำนวน 30 คน แบบวิเคราะห์เอกสารใช้กับโรงเรียน จำนวน 3 โรงเรียน และแบบสังเกตใช้กับครูผู้สอน จำนวน 6 คน

1.3 ปรับปรุงเครื่องมือการวิจัย ทั้ง 3 ชุด เพื่อนำไปใช้กับตัวอย่างประชากร

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปที่โรงเรียนพร้อมทั้งเก็บคืนด้วยตนเอง จำนวน 552 ชุด ได้รับกลับคืนจำนวน 552 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และแบบสอบถามอีกส่วนหนึ่งส่งและรับคืนทางไปรษณีย์ จำนวน 600 ชุด ได้รับกลับคืน จำนวน 576 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96 รวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทั้งหมด 1,128 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.92

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบวิเคราะห์เอกสาร โดยผู้วิจัยเดินทางไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรเพื่อวิเคราะห์เอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ ของห้องสมุดด้วยตนเอง จำนวน 18 โรงเรียน

2.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสังเกต โดยผู้วิจัยเดินทางไปยังเกิดสภาพทั่วไปของห้องสมุด และสภาพการใช้ห้องสมุดของครูผู้สอนด้วยตนเอง จำนวน 18 โรงเรียน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ พร้อมทั้งเสนอข้อมูลในรูปความเรียง และตารางประกอบความเรียง

3.2 วิเคราะห์เอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ ของห้องสมุดโดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ พร้อมทั้งเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของห้องสมุด และสภาพการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครู โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ พร้อมทั้งเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยโดยแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัญหาการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง

ตอนที่ 4 ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์เอกสาร เกี่ยวกับสถิติการใช้ห้องสมุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เป็นรายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือน ปีการศึกษา 2535 และจำนวนวัสดุสารนิเทศที่ปรากฏในห้องสมุด ปีการศึกษา 2536 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง

ตอนที่ 5 ข้อมูลจากแบบสังเกตเกี่ยวกับสภาพโดยทั่วไปของห้องสมุด และสภาพการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง

สถานภาพของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยร้อยละ 57.09 เป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 86.17 และน้อยที่สุดร้อยละ 1.77 มีวุฒิปริญญาโท ครูผู้สอนร้อยละ 26.42 มีประสบการณ์ในการสอน 11-15 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 8.16 มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี ครูผู้สอนร้อยละ 100.00 สอนชั้นประถม

ศึกษาปีที่ 5 เป็นชั้นหลัก และสอนวิชาในกลุ่มประสบการณ์ของคนเป็นวิชาหลัก ร้อยละ 100.00 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 87.59 ไม่ได้รับผิดชอบงานด้านบรรณารักษ์ และส่วนใหญ่ร้อยละ 54.61 ใช้เวลาอ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดระหว่างเวลาพักกลางวัน น้อยที่สุดร้อยละ 14.18 ใช้เวลาอ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดในเวลาเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 50.18 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1-3 ชั่วโมง และน้อยที่สุดร้อยละ 1.60 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละน้อยกว่า 1 ชั่วโมง ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 67.20 ไม่มีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมหรือศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มประสบการณ์ ครูผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่ร้อยละ 63.83 เป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 85.11 และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 มีวุฒิปริญญาโท ครูผู้สอนร้อยละ 28.72 มีประสบการณ์ในการสอน 11-15 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 9.57 มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี ครูผู้สอนร้อยละ 100.00 สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นชั้นหลัก และสอนวิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์เป็นวิชาหลัก ร้อยละ 50.00 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 86.17 ไม่ได้รับผิดชอบงานด้านบรรณารักษ์ และส่วนใหญ่ร้อยละ 57.45 ใช้เวลาอ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดระหว่างเวลาพักกลางวัน และน้อยที่สุดร้อยละ 10.64 ใช้เวลาอ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดในเวลาเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 50.10 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1-3 ชั่วโมง และน้อยที่สุดร้อยละ 3.19 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละน้อยกว่า 1 ชั่วโมง ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 64.89 ไม่มีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมหรือศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่ร้อยละ 59.57 เป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 85.11 และน้อยที่สุดร้อยละ 4.26 มีวุฒิปริญญาโท ครูผู้สอนร้อยละ 29.79 มีประสบการณ์ในการสอน 11-15 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 4.26 มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี ครูผู้สอนร้อยละ 100.00 สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นชั้นหลัก และสอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นวิชาหลัก ร้อยละ 100.00 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 91.49 ไม่ได้รับผิดชอบงานด้านบรรณารักษ์ และร้อยละ 40.43 ใช้เวลาอ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดระหว่างเวลาพักกลางวัน และน้อยที่สุดร้อยละ 12.77 ใช้เวลาอ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดหลังเลิกเรียน

ครูผู้สอนส่วนใหญ่อายุเฉลี่ย 53.19 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1-3 ชั่วโมง และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 10-12 ชั่วโมง ครูผู้สอนส่วนใหญ่อายุเฉลี่ย 68.09 ไม่มีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมหรือศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยส่วนใหญ่อายุเฉลี่ย 51.06 เป็นเพศหญิง มีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 85.11 และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 มีวุฒิปริญญาโท ครูผู้สอนร้อยละ 28.51 มีประสบการณ์ในการสอน 11-15 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี ครูผู้สอนร้อยละ 100.00 สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นชั้นหลัก และสอนวิชาจริยศึกษา ศิลปะศึกษา พลศึกษา ดนตรีและนาฏศิลป์ และกิจกรรมสร้างนิสัยเป็นวิชาหลัก ร้อยละ 20.00 ครูผู้สอนส่วนใหญ่อายุเฉลี่ย 87.23 ไม่ได้รับผิดชอบงานด้านบรรณารักษ์ และส่วนใหญ่อายุเฉลี่ย 57.45 ใช้เวลาอ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดระหว่างเวลาพักกลางวัน และน้อยที่สุดร้อยละ 15.32 ใช้เวลาอ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดในเวลาเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่อายุเฉลี่ย 50.64 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1-3 ชั่วโมง และน้อยที่สุดร้อยละ 0.65 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละน้อยกว่า 1 ชั่วโมง ครูผู้สอนส่วนใหญ่อายุเฉลี่ย 68.51 ไม่มีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมหรือศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่อายุเฉลี่ย 56.74 เป็นเพศหญิง มีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 87.23 และน้อยที่สุดร้อยละ 12.77 มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ครูผู้สอน ร้อยละ 22.70 มีประสบการณ์ในการสอน 16-20 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 มีประสบการณ์ ในการสอน 1-5 ปี ครูผู้สอนร้อยละ 100.00 สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นชั้นหลัก และสอน วิชางานบ้าน งานเกษตร และงานเลือกเป็นวิชาหลัก ร้อยละ 33.33 ครูผู้สอนส่วนใหญ่อายุเฉลี่ย 87.94 ไม่ได้รับผิดชอบงานด้านบรรณารักษ์ และส่วนใหญ่อายุเฉลี่ย 55.32 ใช้เวลาอ่านและค้นคว้า หนังสือในห้องสมุดระหว่างเวลาพักกลางวัน และน้อยที่สุดร้อยละ 15.60 ใช้เวลาอ่านและค้นคว้า หนังสือในห้องสมุดในเวลาเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 46.81 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ย สัปดาห์ละ 1-3 ชั่วโมง และน้อยที่สุดร้อยละ 2.84 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ ละน้อยกว่า 1 ชั่วโมง ครูผู้สอนส่วนใหญ่อายุเฉลี่ย 64.54 ไม่มีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม หรือศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถม

ศึกษาแห่งชาติ

ครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษส่วนใหญ่ร้อยละ 72.34 เป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 91.49 และน้อยที่สุด ร้อยละ 2.13 มีวุฒิปริญญาโท ครูผู้สอนร้อยละ 34.04 มีประสบการณ์ในการสอน 16-20 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 6.38 มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี ครูผู้สอนร้อยละ 100.00 สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นชั้นหลัก และสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาหลักร้อยละ 100.00 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 87.23 ไม่ได้รับผิดชอบงานด้านบรรณารักษ์ และร้อยละ 46.81 ใช้เวลาอ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดระหว่างเวลาพักกลางวัน และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 ใช้เวลาอ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดในเวลาเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 55.32 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1-3 ชั่วโมง และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 10-12 ชั่วโมง ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 72.34 ไม่มีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมหรือศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

สำหรับ สถานภาพของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยร้อยละ 56.56 เป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 88.65 และน้อยที่สุดร้อยละ 0.71 มีวุฒิปริญญาโท ครูผู้สอนร้อยละ 25.35 มีประสบการณ์ในการสอน 16-20 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 6.21 มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี ครูผู้สอนร้อยละ 100.00 สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นชั้นหลัก และสอนวิชาในกลุ่มประสบการณ์ของตนเป็นวิชาหลัก ร้อยละ 100.00 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 89.18 ไม่ได้รับผิดชอบงานด้านบรรณารักษ์ และส่วนใหญ่ร้อยละ 53.01 ใช้เวลาอ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดระหว่างเวลาพักกลางวัน น้อยที่สุดร้อยละ 16.31 ใช้เวลาอ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดในเวลาเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 45.92 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1-3 ชั่วโมง และน้อยที่สุดร้อยละ 0.53 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละน้อยกว่า 1 ชั่วโมง ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 71.81 ไม่มีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมหรือศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มประสบการณ์ ครูผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่ร้อยละ 60.64 เป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 90.43 และน้อยที่สุดร้อยละ 9.57 มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ครูผู้สอนร้อยละ 24.47 มีประสบการณ์ในการสอน 16-20 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ

7.45 มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี ครูผู้สอนร้อยละ 100.00 สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นชั้นหลัก และสอนวิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์เป็นวิชาหลัก ร้อยละ 50.00 ครูผู้สอน ส่วนใหญ่ร้อยละ 93.62 ไม่ได้รับผิดชอบงานด้านบรรณารักษ์ และส่วนใหญ่อ้อยละ 54.26 ใช้ เวลาอ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดระหว่าง เวลาพักกลางวัน และน้อยที่สุดร้อยละ 10.64 ใช้เวลาอ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดในเวลาเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 45.74 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1-3 ชั่วโมง และน้อยที่สุดร้อยละ 1.06 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละน้อยกว่า 1 ชั่วโมง ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 75.53 ไม่มีประสบการณ์ในการ เข้ารับการอบรมหรือศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่อ้อยละ 57.45 เป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีร้อยละ 91.49 และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 มีวุฒิปริญญาโท ครูผู้สอน ร้อยละ 31.91 มีประสบการณ์ในการสอน 11-15 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 มีประสบการณ์ ในการสอน 1-5 ปี ครูผู้สอนร้อยละ 100.00 สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นชั้นหลัก และสอน วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นวิชาหลัก ร้อยละ 100.00 ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 85.11 ไม่ได้รับผิดชอบงานด้านบรรณารักษ์และส่วนใหญ่อ้อยละ 51.06 ใช้เวลาอ่านและค้นคว้า หนังสือในห้องสมุดระหว่าง เวลาพักกลางวัน และน้อยที่สุดร้อยละ 10.64 ใช้เวลาอ่านและค้นคว้า หนังสือในห้องสมุดในเวลาเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 40.43 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดย เฉลี่ยสัปดาห์ละ 4-6 ชั่วโมง และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดย เฉลี่ยสัปดาห์ละ 10-12 ชั่วโมง ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 70.21 ไม่มีประสบการณ์ในการ เข้ารับการอบรมหรือศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยส่วนใหญ่อ้อยละ 51.06 เป็นเพศหญิง มีวุฒิ การศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 88.51 และน้อยที่สุดร้อยละ 0.85 มีวุฒิปริญญาโท ครูผู้สอน ร้อยละ 25.96 มีประสบการณ์ในการสอน 16-20 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 7.66 มีประสบ การณ์ในการสอน 1-5 ปี ครูผู้สอนร้อยละ 100.00 สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นชั้นหลัก และสอนวิชาจริยศึกษา ศิลปศึกษา พลศึกษา ดนตรีและนาฏศิลป์ และกิจกรรมสร้างนิสัยเป็น วิชาหลัก ร้อยละ 20.00 ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 87.23 ไม่ได้รับผิดชอบงานด้านบรรณารักษ์

และส่วนใหญ่อ้อยละ 57.45 ใช้อ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดระหว่าง เวลาพักกลางวัน และน้อยที่สุดร้อยละ 14.47 ใช้อ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดในเวลาว่าง ครูผู้สอน ร้อยละ 45.53 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1-3 ชั่วโมง และน้อยที่สุด ร้อยละ 0.85 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละน้อยกว่า 1 ชั่วโมง ครูผู้สอน ส่วนใหญ่อ้อยละ 71.49 ไม่มีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมหรือศึกษาแนวทางการพัฒนา ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ครูผู้สอนกลุ่มภารงานและที่ฐานอาชีพส่วนใหญ่อ้อยละ 59.57 เป็นเพศหญิง มี วุฒิการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 85.11 และน้อยที่สุดร้อยละ 14.18 มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ครูผู้สอนร้อยละ 24.82 มีประสบการณ์ในการสอน 16-20 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 4.26 มี ประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี ครูผู้สอนร้อยละ 100.00 สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นชั้น หลัก และสอนวิชางานบ้าน งานเกษตร และงานเลือกเป็นวิชาหลัก ร้อยละ 33.33 ครูผู้สอน ส่วนใหญ่อ้อยละ 90.07 ไม่ได้รับผิดชอบงานด้านบรรณารักษ์ และร้อยละ 45.39 ใช้อ่าน และค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดระหว่าง เวลาพักกลางวัน และน้อยที่สุดร้อยละ 19.15 ใช้อ่าน และค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดในเวลาเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 46.10 เข้าไปใช้บริการของ ห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1-3 ชั่วโมง และน้อยที่สุดร้อยละ 4.26 เข้าไปใช้บริการของ ห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 10-12 ชั่วโมง ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 68.09 ไม่มีประสบการณ์ ในการเข้ารับการอบรมหรือศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษส่วนใหญ่อ้อยละ 65.96 เป็นเพศหญิง มีวุฒิการ ศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 93.62 และน้อยที่สุดร้อยละ 6.38 มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ครูผู้สอน ร้อยละ 25.53 มีประสบการณ์ในการสอน 16-20 ปี และน้อยที่สุดร้อยละ 6.38 มีประสบการณ์ ในการสอน 1-5 ปี ครูผู้สอนร้อยละ 100.00 สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นชั้นหลัก และสอน วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาหลักร้อยละ 100.00 ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 91.49 ไม่ได้รับผิดชอบ งานด้านบรรณารักษ์ และส่วนใหญ่อ้อยละ 53.19 ใช้อ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุด ระหว่าง เวลาพักกลางวัน และน้อยที่สุดร้อยละ 12.77 ใช้อ่านและค้นคว้าหนังสือในห้องสมุด ในเวลาเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 55.32 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ ละ 1-3 ชั่วโมง และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ

7-9 ชั่วโมง ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 78.72 ไม่มีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมหรือศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง

1) ด้านการใช้บริการและกิจกรรมของห้องสมุด

การใช้บริการและกิจกรรมของห้องสมุดของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่เคยเฉลี่ยร้อยละ 65.60 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการให้อ่านอย่างเสรี และน้อยที่สุดร้อยละ 9.75 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการแนะนำวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 56.38 ใช้บริการจองและยืมพิเศษชั่วคราว และน้อยที่สุดร้อยละ 1.06 ใช้บริการให้อ่านอย่างเสรี บริการยืม-คืนวัสดุสารนิเทศ และบริการแนะนำวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 78.01 ให้นักเรียนเข้าไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในเวลาเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 1.95 ให้นักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในช่วงที่มีเวลาว่าง ครูผู้สอนร้อยละ 34.40 ใช้กิจกรรมการทนายปัญหา และน้อยที่สุดร้อยละ 1.95 ใช้กิจกรรมการฉายแผ่นภาพนิ่ง ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 54.61 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีบริการแนะนำหนังสือใหม่ และน้อยที่สุดร้อยละ 20.37 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีรายชื่อหนังสือ สิ่งพิมพ์ทุกชนิด และบรรณนิทัศน์ ครูผู้สอนร้อยละ 48.23 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านให้ความรู้ในวันสำคัญต่าง ๆ และน้อยที่สุดร้อยละ 0.53 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ผ่านเสียงตามสาย

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มประสบการณ์ ครูผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่อ้อยละ 69.15 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการแนะนำวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 58.51 ใช้บริการจองและยืมพิเศษชั่วคราว และน้อยที่สุดร้อยละ 9.57 ใช้บริการจัดหาวัสดุสารนิเทศที่ไม่อยู่ในห้องสมุด ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 81.91 ให้นักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในเวลาเรียน และน้อย

ที่สุตร้อยละ 1.06 นานักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดก่อนเข้าเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 47.87 ใช้กิจกรรมการทนายปัญหา และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้กิจกรรมการฉายแผ่นภาพนิ่ง ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 57.45 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีบริการแนะนำหนังสือใหม่ และน้อยที่สุดร้อยละ 22.34 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีรายชื่อหนังสือสิ่งพิมพ์ทุกชนิด และบรรณนิทัศน์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 58.51 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านที่อ่านวัสดุตีพิมพ์ต่าง ๆ และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านจัดทำโครงการพิเศษขึ้น เพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่อ้อยละ 63.83 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการให้อ่านอย่างเสรี และน้อยที่สุดร้อยละ 10.64 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการแนะนำวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 65.96 ใช้บริการจองและยืมพิเศษชั่วคราว และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้บริการแนะนำวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 89.36 นานักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในเวลาเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 นานักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในช่วงที่มีเวลาว่าง ครูผู้สอนร้อยละ 42.55 ใช้กิจกรรมการจัดป้ายนิเทศ และน้อยที่สุดร้อยละ 4.26 ใช้กิจกรรมวรรณกรรมสาธิต การประกวดยอดนักอ่าน และการจัดสัปดาห์สารานุกรม ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 59.57 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีบริการแนะนำหนังสือใหม่และน้อยที่สุดร้อยละ 19.15 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีรายชื่อหนังสือสิ่งพิมพ์ทุกชนิด และบรรณนิทัศน์ ครูผู้สอนร้อยละ 46.81 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านที่ความรู้ในวันสำคัญต่าง ๆ และน้อยที่สุดร้อยละ 4.26 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านจัดทำโครงการพิเศษขึ้นเพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ และบริการให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่คนเสียงตามสาย

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยส่วนใหญ่อ้อยละ 68.09 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการให้อ่านอย่างเสรี และน้อยที่สุดร้อยละ 8.94 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการแนะนำวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 53.19 ใช้บริการจองและยืมพิเศษชั่วคราว และน้อยที่สุดร้อยละ 1.70 ใช้บริการให้อ่านอย่างเสรี และบริการยืม-คืนวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 80.00 นานักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในเวลาเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 1.28 นานักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในช่วงที่มีเวลาว่าง ครูผู้สอนร้อยละ 35.74 ใช้กิจกรรมการเล่านิทาน และน้อยที่สุดร้อยละ 1.28 ใช้กิจกรรมการฉายแผ่นภาพนิ่ง ครูผู้สอน

ส่วนาญุ่ร้อยละ 54.04 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีบริการแนะนำหนังสือใหม่ และน้อยที่สุดร้อยละ 17.45 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีรายชื่อหนังสือสิ่งพิมพ์ทุกชนิด และบรรณนิทัศน์ ครูผู้สอนร้อยละ 48.94 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านให้ความรู้ในวันสำคัญต่าง ๆ และน้อยที่สุดร้อยละ 9.36 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนด้านจัดทำโครงการพิเศษขึ้นเพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

ครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพส่วนาญุ่ร้อยละ 60.28 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการให้อ่านอย่างเสรี และน้อยที่สุดร้อยละ 12.06 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการแนะนำวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนาญุ่ร้อยละ 56.03 ใช้บริการจองและยืมพิเศษชั่วคราว และน้อยที่สุดร้อยละ 11.35 ใช้บริการจัดทำบรรณนิทัศน์ ครูผู้สอนส่วนาญุ่ร้อยละ 77.30 นำนักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในเวลาเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 นำนักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในช่วงที่มีเวลาว่าง ครูผู้สอนร้อยละ 31.21 ใช้กิจกรรมการทนายปัญหา และน้อยที่สุดร้อยละ 1.42 ใช้กิจกรรมวารสารรมสาธิต ครูผู้สอนส่วนาญุ่ร้อยละ 54.61 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีบริการแนะนำหนังสือใหม่ และน้อยที่สุดร้อยละ 22.70 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีการจัดเก็บวัสดุสารนิเทศไว้เป็นระบบช่วยให้ค้นหาได้ง่าย ครูผู้สอนร้อยละ 47.๖2 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านให้ความรู้ในวันสำคัญต่างๆ และน้อยที่สุดร้อยละ 16.31 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านจัดทำโครงการพิเศษขึ้นเพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

ครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษส่วนาญุ่ร้อยละ 63.83 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการให้อ่านอย่างเสรี และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการแนะนำวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนาญุ่ร้อยละ 59.57 ใช้บริการจองและยืมพิเศษชั่วคราว และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้บริการยืม-คืนวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนาญุ่ร้อยละ 51.06 นำนักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในเวลาเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 นำนักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในช่วงที่มีเวลาว่าง ครูผู้สอนร้อยละ 31.91 ใช้กิจกรรมแนะนำการอ่านและน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้กิจกรรมการฉายแผ่นภาพนิ่ง ครูผู้สอนร้อยละ 46.81 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีบริการแนะนำหนังสือใหม่ และน้อยที่สุดร้อยละ 19.15 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีเครื่องมือช่วยค้นคว้า ครูผู้สอนส่วนาญุ่ร้อยละ 51.06 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านให้ความรู้ในวันสำคัญต่าง ๆ และน้อยที่สุด

ร้อยละ 2.13 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ผ่านเสียงตามสาย

สำหรับด้านการใช้บริการและกิจกรรมของห้องสมุดของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยร้อยละ 61.88 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการที่อ่านอย่างเสรี และน้อยที่สุดร้อยละ 11.17 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการแนะนำวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 52.48 ใช้บริการจองและยืมพิเศษชั่วคราว และน้อยที่สุดร้อยละ 1.24 ใช้บริการที่อ่านอย่างเสรี และบริการยืม-คืนวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 75.18 นำนักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในเวลาเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 8.33 นำนักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดหลังเลิกเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 32.27 ใช้กิจกรรมการทนายปัญหา และน้อยที่สุดร้อยละ 1.95 ใช้กิจกรรมการฉายแผ่นภาพนิ่ง ครูผู้สอนร้อยละ 49.29 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีบริการแนะนำหนังสือใหม่ และน้อยที่สุดร้อยละ 0.18 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีบริการโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 52.13 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านให้ความรู้ในวันสำคัญต่างๆ และน้อยที่สุดร้อยละ 0.71 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ผ่านเสียงตามสาย

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มประสบการณ์ ครูผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่ร้อยละ 64.89 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการที่อ่านอย่างเสรี และน้อยที่สุดร้อยละ 6.38 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการแนะนำวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 54.26 ใช้บริการจองและยืมพิเศษชั่วคราว และน้อยที่สุดร้อยละ 7.45 ใช้บริการจัดหาวัสดุสารนิเทศที่ไม่อยู่ในห้องสมุด ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 71.28 นำนักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในเวลาเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 9.57 นำนักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดหลังเลิกเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 48.94 ใช้กิจกรรมการทนายปัญหา และน้อยที่สุดร้อยละ 1.06 ใช้กิจกรรมการฉายแผ่นภาพนิ่ง ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 62.77 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีบริการแนะนำหนังสือใหม่ และน้อยที่สุดร้อยละ 21.28 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีรายชื่อหนังสือพิมพ์ทุกชนิด และบรรณนิทัศน์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 62.77 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านให้ความรู้ในวันสำคัญต่าง ๆ และน้อยที่สุดร้อยละ 11.70 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านจัดหาโครงการพิเศษขึ้นเพื่อ

เสริมความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่ร้อยละ 65.96 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการให้อ่านอย่างเสรี และน้อยที่สุดร้อยละ 12.77 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการแนะนำวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 53.19 ใช้บริการจองและยืมพิเศษชั่วคราว และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้บริการยืม-คืนวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 91.49 ให้นักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในเวลาเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 6.38 ให้นักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดหลังเลิกเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 40.43 ใช้กิจกรรมการจัดป้ายนิเทศ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้กิจกรรมวารสารรมสาธิต ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 53.19 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีบริการแนะนำหนังสือใหม่ และน้อยที่สุดร้อยละ 25.53 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีรายชื่อหนังสือสิ่งพิมพ์ทุกชนิดและบรรณนิทัศน์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 57.45 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านให้ความรู้ในวันสำคัญ ๆ และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านจัดหาโครงการพิเศษขึ้นเพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยส่วนใหญ่ร้อยละ 65.53 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการให้อ่านอย่างเสรี และน้อยที่สุดร้อยละ 11.91 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการแนะนำวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 50.64 ใช้บริการจองและยืมพิเศษชั่วคราว และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้บริการให้อ่านอย่างเสรี ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 76.17 ให้นักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในเวลาเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 0.85 ให้นักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในช่วงที่มีเวลาว่าง ครูผู้สอนร้อยละ 29.79 ใช้กิจกรรมการเล่านิทาน และน้อยที่สุดร้อยละ 1.70 ใช้กิจกรรมการฉายแผ่นภาพนิ่ง ครูผู้สอนร้อยละ 49.36 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุด คือมีบริการแนะนำหนังสือใหม่ และน้อยที่สุดร้อยละ 0.43 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีบริการสอดทัศนวัสดุอุปกรณ์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 50.64 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านให้ความรู้ในวันสำคัญต่าง ๆ และน้อยที่สุดร้อยละ 0.43 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ผ่านเสียงตามสาย

ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 52.48 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการให้อ่านอย่างเสรี และน้อยที่สุดร้อยละ 13.48 แนะนำให้นักเรียน

เข้าไปใช้บริการแนะนำวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 51.77 ใช้บริการจองและยืมพิเศษชั่วคราว และน้อยที่สุดร้อยละ 9.22 ใช้บริการจัดทำบรรณนิทัศน์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 75.89 นำนักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในเวลาเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 2.84 นำนักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในช่วงที่มีเวลาว่าง ครูผู้สอนร้อยละ 24.82 ใช้กิจกรรมการทนายปัญหา และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้กิจกรรมการฉายแผ่นภาพนิ่ง ครูผู้สอนร้อยละ 47.52 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีบริการแนะนำการใช้ห้องสมุด และน้อยที่สุดร้อยละ 14.89 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีรายชื่อหนังสือสิ่งพิมพ์ทุกชนิด และบรรณนิทัศน์ ครูผู้สอนร้อยละ 46.81 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านให้ความรู้ในวันสำคัญต่าง ๆ และน้อยที่สุดร้อยละ 1.42 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ผ่านเสียงตามสาย

ครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษส่วนใหญ่อ้อยละ 61.70 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการที่อ่านอย่างเสรี และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการแนะนำวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 59.57 ใช้บริการจองและยืมพิเศษชั่วคราว และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้บริการยืม-คืนวัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 59.57 นำนักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในเวลาเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 นำนักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในช่วงที่มีเวลาว่าง ครูผู้สอนร้อยละ 36.17 ใช้กิจกรรมการทนายปัญหา และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้กิจกรรมการฉายแผ่นภาพนิ่ง ครูผู้สอนร้อยละ 42.55 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุด คือมีบริการแนะนำหนังสือใหม่ และน้อยที่สุดร้อยละ 12.77 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีเครื่องมือช่วยค้นคว้า ครูผู้สอนร้อยละ 48.94 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านให้อ่านวัสดุตีพิมพ์ต่าง ๆ และให้ความรู้ในวันสำคัญต่าง ๆ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ผ่านเสียงตามสาย

2) ด้านการใช้วัสดุสารนิเทศของห้องสมุด

การใช้วัสดุสารนิเทศของห้องสมุดของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่อ้อยละ 77.66 ใช้วัสดุตีพิมพ์ประเภทหนังสือ และน้อยที่สุดร้อยละ 6.56 ใช้กฤตภาค ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 63.12 ใช้วัสดุตีพิมพ์ประเภทรูปภาพ และน้อยที่สุดร้อยละ 1.77

ใช้ฟิล์มสตริป ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 56.03 ใช้หนังสือประเภทหนังสือเรียนหรือแบบเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 20.39 ใช้หนังสือบันเทิงคดี ครูผู้สอนร้อยละ 29.79 ใช้วารสารสตรีสาร และน้อยที่สุดร้อยละ 1.06 ใช้วารสารเด็กก้าวหน้า กุลสตรี และมติชนรายสัปดาห์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 77.30 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และน้อยที่สุดร้อยละ 0.35 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 57.09 มีความเห็นว่าวัสดุสารนิเทศของห้องสมุดที่ครูใช้เพื่อการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอแก่การให้บริการ และน้อยที่สุดร้อยละ 9.75 มีความเห็นว่ามีจำนวนเพียงพอแก่การให้บริการ

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มประสบการณ์ ครูผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่อ้อยละ 78.72 ใช้วัสดุตีพิมพ์ประเภทหนังสือ และน้อยที่สุดร้อยละ 6.38 ใช้กฤตภาค ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 59.57 ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ประเภทรูปภาพ และน้อยที่สุดร้อยละ 6.38 ใช้สไลด์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 68.09 ใช้หนังสือประเภทหนังสือเรียนหรือแบบเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 23.40 ใช้หนังสือบันเทิงคดี ครูผู้สอนร้อยละ 36.17 ใช้วารสารแม่คเณรมบลาญ และน้อยที่สุดร้อยละ 1.06 ใช้วารสารสวนสวยโรงเรียนงาม และเด็กก้าวหน้า ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 77.66 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และน้อยที่สุดร้อยละ 3.19 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์เดลิมีเรอร์ และประชาชาติธุรกิจ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 65.96 มีความเห็นว่าวัสดุสารนิเทศของห้องสมุดที่ครูใช้เพื่อการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอแก่การให้บริการ และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 มีความเห็นว่ามีจำนวนเพียงพอแก่การให้บริการ

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่อ้อยละ 95.74 ใช้วัสดุตีพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์ และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 ใช้กฤตภาค ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 72.34 ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ประเภทแผนที่ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้แผ่นใส และฟิล์มสตริป ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 74.47 ใช้หนังสือประเภทหนังสือความรู้ทั่วไป และน้อยที่สุดร้อยละ 12.77 ใช้หนังสือบันเทิงคดี ครูผู้สอนร้อยละ 40.43 ใช้วารสารไกล่หมอ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้วารสารขวัญเรือนฉบับงานฝีมือ และสวนสวยโรงเรียนงาม ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 89.36 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์แนวหน้า สยามโพสต์ และเดลิมีเรอร์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 72.34 มีความเห็นว่าวัสดุสารนิเทศของห้องสมุดที่ครูใช้เพื่อการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอแก่การให้บริการ และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 มีความเห็นว่ามีจำนวนเพียงพอแก่การให้บริการ

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยส่วนใหญ่ร้อยละ 78.30 ใช้วัสดุตีพิมพ์ประเภทหนังสือ และน้อยที่สุดร้อยละ 6.81 ใช้กฤตภาค ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 58.72 ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ประเภทรูปภาพ และน้อยที่สุดร้อยละ 1.28 ใช้ฟิล์มสตริบ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 55.74 ใช้หนังสือประเภทหนังสือสำหรับผู้สอน และน้อยที่สุดร้อยละ 27.66 ใช้หนังสือบันเทิงคดี ครูผู้สอนร้อยละ 26.81 ใช้วารสารสตรีสาร และน้อยที่สุดร้อยละ 5.53 ใช้วารสารสวนสวยโรงเรียนงาม ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 78.72 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และน้อยที่สุดร้อยละ 0.43 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 54.89 มีความเห็นว่าวัสดุสารนิเทศของห้องสมุดที่ครูใช้เพื่อการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอแก่การให้บริการและน้อยที่สุดร้อยละ 9.36 มีความเห็นว่ามีจำนวนเพียงพอแก่การให้บริการ

ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 73.76 ใช้วัสดุตีพิมพ์ประเภทหนังสือพิมพ์ และน้อยที่สุดร้อยละ 5.67 ใช้กฤตภาค ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 68.09 ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ประเภทรูปภาพ และน้อยที่สุดร้อยละ 3.55 ใช้แผ่นใสและฟิล์มสตริบ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 58.16 ใช้หนังสือประเภทหนังสือความรู้ทั่วไป และน้อยที่สุดร้อยละ 12.77 ใช้หนังสือบันเทิงคดี ครูผู้สอนร้อยละ 35.46 ใช้วารสารขวัญเรือน และน้อยที่สุดร้อยละ 2.84 ใช้วารสารกีฬา ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 73.76 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และน้อยที่สุดร้อยละ 0.71 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 53.19 มีความเห็นว่าวัสดุสารนิเทศของห้องสมุดที่ครูใช้เพื่อการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอแก่การให้บริการ และน้อยที่สุดร้อยละ 11.35 มีความเห็นว่าเป็นค่า ส่ำสมัย

ครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษส่วนใหญ่ร้อยละ 80.85 ใช้วัสดุตีพิมพ์ประเภทหนังสือ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้สิ่งพิมพ์รัฐบาล ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 70.21 ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ประเภทรูปภาพ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้แผ่นใส และฟิล์มสตริบ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 57.45 ใช้หนังสือประเภทหนังสือเรียนหรือแบบเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 ใช้หนังสือบันเทิงคดี ครูผู้สอนร้อยละ 40.43 ใช้วารสารสตรีสาร และน้อยที่สุดร้อยละ 4.26 ใช้วารสารก้าวไกล แม่บ้าน วิทยากร และวิทยาศาสตร์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 68.09 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ข่าวสด บ้านเมือง และประชาชาติธุรกิจ ครูผู้สอนร้อยละ 46.81 มีความเห็นว่าวัสดุสารนิเทศ

ของห้องสมุดที่ครูใช้เพื่อการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอแก่การให้บริการ และน้อยที่สุด ร้อยละ 4.26 มีความเห็นว่ามีจำนวนเพียงพอแก่การให้บริการ

สำหรับด้านการใช้วัสดุสารนิเทศของห้องสมุดของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยร้อยละ 77.66 ใช้วัสดุตีพิมพ์ประเภทหนังสือ และน้อยที่สุด ร้อยละ 5.67 ใช้กฤตภาค ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 61.17 ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ประเภทรูปภาพ และน้อยที่สุดร้อยละ 1.24 ใช้ฟิล์มสตริป ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 59.75 ใช้หนังสือประเภท หนังสือเรียนหรือแบบเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 20.92 ใช้หนังสือบันเทิงคดี ครูผู้สอนร้อยละ 26.60 ใช้วารสารรู้รอบตัว และน้อยที่สุดร้อยละ 1.60 ใช้วารสารสวนเด็ก บ้านและสวน กุลสตรี สารพัฒนาหลักสูตร และมติชนรายสัปดาห์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 76.06 ให้นักเรียน ค้นคว้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และน้อยที่สุดร้อยละ 0.71 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และ Student Weekly ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 56.21 มีความเห็นว่าวัสดุสารนิเทศของ ห้องสมุดที่ครูใช้เพื่อการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอแก่การให้บริการ และน้อยที่สุดร้อยละ 9.93 มีความเห็นว่ามีจำนวนเพียงพอแก่การให้บริการ

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มประสบการณ์ ครูผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่ร้อยละ 82.98 ใช้วัสดุตีพิมพ์ประเภทหนังสือ และน้อยที่สุดร้อยละ 4.26 ใช้กฤตภาค ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.02 ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ประเภทรูปภาพ และน้อยที่สุดร้อยละ 1.06 ใช้แผ่นใส ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.66 ใช้หนังสือประเภทหนังสือเรียนหรือแบบเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 28.72 ใช้ หนังสือสำหรับเด็ก ครูผู้สอนร้อยละ 44.68 ใช้วารสารแม่คปรถมปลาย และน้อยที่สุดร้อยละ 1.06 ใช้วารสารสวนเด็ก ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 79.79 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์สยามโพสต์ ข่าวสด และ ประชาชาติธุรกิจ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 63.83 มีความเห็นว่าวัสดุสารนิเทศของห้องสมุด ที่ครูใช้เพื่อการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอแก่การให้บริการ และน้อยที่สุดร้อยละ 12.77 มีความเห็นว่ามีจำนวนเพียงพอแก่การให้บริการ และเก่า ส้าสมัย

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่ร้อยละ 85.11 ใช้วัสดุตีพิมพ์ ประเภทหนังสือ และน้อยที่สุดร้อยละ 10.64 ใช้กฤตภาค ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 70.21 ใช้ วัสดุไม่ตีพิมพ์ประเภทรูปภาพ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้ฟิล์มสตริป ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.34 ใช้หนังสือประเภทหนังสือเรียนหรือแบบเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 21.28 ใช้หนังสือ

บันเทิงคดี ครูผู้สอนร้อยละ 36.17 ใช้วารสารรัฐรอบตัว และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้วารสาร ก้าวไกล ขวัญเรือนฉบับงานฝีมือ และสารพัฒนาหลักสูตร ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 78.72 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ สยามโพสต์ และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 72.34 มีความเห็นว่าวัสดุสาร นิเทศของห้องสมุดที่ครูใช้เพื่อการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอแก่การให้บริการ และน้อย ที่สุดร้อยละ 2.13 มีความเห็นว่ามีจำนวนเพียงพอแก่การให้บริการ

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยส่วนใหญ่ร้อยละ 79.15 ใช้วัสดุตีพิมพ์ ประเภทหนังสือ และน้อยที่สุดร้อยละ 6.81 ใช้กฤตภาค ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 60.00 ใช้ วัสดุไม่ตีพิมพ์ประเภทรูปภาพ และน้อยที่สุดร้อยละ 1.28 ใช้ฟิล์มสตริป ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 51.91 ใช้หนังสือประเภทหนังสือเรียนหรือแบบเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 24.68 ใช้หนังสือ บันเทิงคดี ครูผู้สอนร้อยละ 25.53 ใช้วารสารศิลปวัฒนธรรม และน้อยที่สุดร้อยละ 0.43 ใช้วารสารสวนเด็ก ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 78.30 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.55 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.91 มีความเห็นว่าวัสดุสารนิเทศของห้องสมุดที่ครูใช้เพื่อการเรียนการสอนมีจำนวน ไม่เพียงพอแก่การให้บริการ และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 มีความเห็นว่ามีจำนวนเพียงพอแก่การ ให้บริการ

ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 ใช้วัสดุตีพิมพ์ ประเภทหนังสือ และน้อยที่สุดร้อยละ 3.55 ใช้กฤตภาค ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 56.03 ใช้ วัสดุไม่ตีพิมพ์ประเภทรูปภาพ และน้อยที่สุดร้อยละ 1.42 ใช้ฟิล์มสตริป ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 56.03 ใช้หนังสือประเภทหนังสือเรียนหรือแบบเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 10.64 ใช้หนังสือ บันเทิงคดี ครูผู้สอนร้อยละ 39.72 ใช้วารสารขวัญเรือน และน้อยที่สุดร้อยละ 2.84 ใช้ วารสารกีฬา และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 73.05 ให้นักเรียนค้นคว้า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และน้อยที่สุดร้อยละ 1.42 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์สยามโพสต์และ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 53.90 มีความเห็นว่าวัสดุสารนิเทศของห้องสมุด ที่ครูใช้เพื่อการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอแก่การให้บริการ และน้อยที่สุดร้อยละ 9.93 มีความเห็นว่าเก่าล้าสมัย

ครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษส่วนใหญ่ร้อยละ 85.11 ใช้วัสดุตีพิมพ์ประเภทหนังสือ และน้อยที่สุดร้อยละ 4.26 ใช้สิ่งพิมพ์รัฐบาล และกฤตภาค ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 61.70 ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ประเภทรูปภาพ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้สไลด์ และฟิล์มสตริป ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 63.83 ใช้หนังสือประเภทหนังสืออ่านประกอบหรือหนังสืออ่านเพิ่มเติม และน้อยที่สุดร้อยละ 14.89 ใช้หนังสือบันเทิงคดี ครูผู้สอนร้อยละ 40.43 ใช้วารสารแม็ค ประถมปลาย และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ใช้วารสารวิทยากรย์ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ วารสารราชบัณฑิตยสถาน และวารสารสวนเด็ก ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 63.83 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ข่าวสด และหนังสือพิมพ์ Student Weekly ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 53.19 มีความเห็นว่าวัสดุสารนิเทศของห้องสมุดที่ครูใช้เพื่อการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอแก่การให้บริการ และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 มีความเห็นว่า มีจำนวนเพียงพอแก่การให้บริการ และเก่า ล้าสมัย

3) ด้านการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้การสอน

การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้การสอนของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยร้อยละ 83.51 ใช้เป็นบางครั้ง และน้อยที่สุดร้อยละ 5.67 ไม่เคยใช้ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 66.13 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นกลุ่ม และน้อยที่สุดร้อยละ 32.45 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 67.55 ให้นักเรียนเข้าใบค้นคว้าและเขียนรายงานส่ง และน้อยที่สุดร้อยละ 0.18 ให้นักเรียนดูวีดิทัศน์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 79.61 มีความมุ่งหมายใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 0.18 มีความมุ่งหมายใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 71.63 มีความเห็นว่า การใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน นักเรียนสนใจและให้ความร่วมมือดี และน้อยที่สุดร้อยละ 19.50 มีความเห็นว่านักเรียนไม่ค่อยสนใจและให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 62.94 ได้มีการเตรียมตัวในการใช้ห้องสมุดโดยชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจในจุดประสงค์ วิธีการค้นคว้าและผลการค้นคว้า และน้อยที่สุดร้อยละ 23.05 ขอให้ครูบรรณารักษ์ช่วยในการจัดเตรียมหนังสือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตลอดจนกฤตภาค และวัสดุทัศนวัสดุที่จะนำมาใช้ในการประกอบการค้นคว้า

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มประสบการณ์ ครูผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่อ้อยละ 81.91 ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้การสอนเป็นบางครั้ง และน้อยที่สุดร้อยละ 6.38 ไม่เคยใช้ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 65.96 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นกลุ่ม และน้อยที่สุดร้อยละ 37.23 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 63.83 ให้นักเรียนเข้าไปค้นคว้าแล้วเขียนรายงานส่ง และน้อยที่สุดร้อยละ 15.96 ให้นักเรียนอ่านหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยไม่ต้องทำรายงานใดๆเลย ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 78.72 มีความมุ่งหมายใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 29.79 มีความมุ่งหมายใช้ห้องสมุดเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการใช้วัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 76.60 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน นักเรียนสนใจและให้ความร่วมมือดี และน้อยที่สุดร้อยละ 14.89 มีความเห็นว่าการเรียนให้ความร่วมมือต่อเมื่อถูกบังคับ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 61.70 ได้มีการเตรียมตัวในการใช้ห้องสมุดโดยชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจในจุดประสงค์ วิธีการค้นคว้า และผลการค้นคว้า และน้อยที่สุดร้อยละ 30.85 ขอให้ครูบรรณารักษ์ช่วยในการจัดเตรียมหนังสือสิ่งพิมพ์อื่นๆ ตลอดจนนิตยสาร และ วัสดุทัศนวัสดุที่จะนำมาใช้ในการประกอบการค้นคว้า

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่อ้อยละ 82.98 ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้การสอนเป็นบางครั้ง และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ไม่เคยใช้ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 80.85 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นกลุ่ม และน้อยที่สุดร้อยละ 42.55 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 80.85 ให้นักเรียนเข้าไปค้นคว้าแล้วเขียนรายงานส่ง และน้อยที่สุดร้อยละ 23.40 ให้นักเรียนอ่านหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยไม่ต้องทำรายงานใด ๆ เลย ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 89.36 มีความมุ่งหมายใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 31.91 มีความมุ่งหมายใช้ห้องสมุดเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการใช้วัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 65.96 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน นักเรียนสนใจและให้ความร่วมมือดี และน้อยที่สุดร้อยละ 17.02 มีความเห็นว่าการเรียนให้ความร่วมมือต่อเมื่อถูกบังคับ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 72.34 ได้มีการเตรียมตัวในการใช้ห้องสมุดโดยชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจในจุดประสงค์ วิธีการค้นคว้าและผลการค้นคว้า และน้อยที่สุดร้อยละ 17.02 ขอให้ครูบรรณารักษ์ช่วยในการจัดเตรียมหนังสือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตลอดจนนิตยสาร และ วัสดุทัศนวัสดุที่จะนำมาใช้ในการประกอบการค้นคว้า

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยส่วนใหญ่ร้อยละ 85.53 ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้การสอนเป็นบางครั้ง และน้อยที่สุดร้อยละ 5.53 ไม่เคยใช้ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 64.26 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นกลุ่ม และน้อยที่สุดร้อยละ 31.91 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 66.81 ให้นักเรียนเข้าไปค้นคว้าแล้วเขียนรายงานส่ง และน้อยที่สุดร้อยละ 0.43 ให้นักเรียนคู่วิธีคิดค้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 82.13 มีความมุ่งหมายใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 24.68 มีความมุ่งหมายใช้ห้องสมุดเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการใช้วัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 77.02 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน นักเรียนสนใจและให้ความร่วมมือดี และน้อยที่สุดร้อยละ 17.45 มีความเห็นว่าการเรียนไม่ค่อยสนใจให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 60.43 ได้มีการเตรียมตัวในการใช้ห้องสมุดโดยอ่านหลักสูตรว่ามีบทเรียนตอนใดที่ควรสอนโดยใช้ห้องสมุด และชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจในจุดประสงค์ วิธีการค้นคว้า และผลการค้นคว้า และน้อยที่สุดร้อยละ 23.40 ขอให้ครูบรรณารักษ์ช่วยในการจัดเตรียมหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตลอดจนกฎกติกา และวัสดุทัศนวัสดุที่จะนำมาใช้ในการประกอบการค้นคว้า

ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 86.52 ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้การสอนเป็นบางครั้ง และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ไม่เคยใช้ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 71.63 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นกลุ่ม และน้อยที่สุดร้อยละ 28.37 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 72.34 ให้นักเรียนเข้าไปค้นคว้าแล้วเขียนรายงานส่ง และน้อยที่สุดร้อยละ 14.89 ให้นักเรียนอ่านหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยไม่ต้องทำรายงานใดๆเลย ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 77.30 มีความมุ่งหมายใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 0.71 มีความมุ่งหมายใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 63.83 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน นักเรียนสนใจและให้ความร่วมมือดี และน้อยที่สุดร้อยละ 21.99 มีความเห็นว่าการเรียนไม่ค่อยสนใจให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 66.57 ได้มีการเตรียมตัวในการใช้ห้องสมุดโดยชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจในจุดประสงค์ วิธีการค้นคว้า และผลการค้นคว้า และน้อยที่สุดร้อยละ 18.44 ขอให้ครูบรรณารักษ์ช่วยในการจัดเตรียมหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตลอดจนกฎกติกา และวัสดุทัศนวัสดุที่จะนำมาใช้ในการประกอบการค้นคว้า

ครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษส่วนใหญ่ร้อยละ 68.09 ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่ง การเรียนการสอนเป็นบางครั้ง และน้อยที่สุดร้อยละ 10.64 ใช้เป็นประจำ ครูผู้สอนร้อยละ 46.81 ให้นักเรียนค้นคว้าทั้งชั้นเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 27.66 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นราย บุคคล ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 51.06 ให้นักเรียนเข้าไปค้นคว้าแล้วเขียนรายงานส่ง และ น้อยที่สุดร้อยละ 23.40 ให้นักเรียนอ่านหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยไม่ต้องทำ รายงานใด ๆ เลย ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 72.34 มีความมุ่งหมายใช้ห้องสมุดเพื่อปลูกฝังให้ ักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและสนใจศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และน้อยที่สุดร้อยละ 21.28 มี ความมุ่งหมายใช้ห้องสมุดเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการใช้วัสดุสารสนเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 63.83 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน นักเรียนสนใจและให้ความร่วมมือดี และน้อยที่สุดร้อยละ 17.06 มีความเห็นว่านักเรียนไม่ค่อยสนใจให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ครู ผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 61.70 ได้มีการเตรียมตัวในการใช้ห้องสมุดโดยอ่านหลักสูตรว่ามีบทเรียน ตอนใดที่ควรสอนโดยใช้ห้องสมุด และน้อยที่สุดร้อยละ 25.53 แจ้งให้ครูบรรณารักษ์ทราบล่วงหน้า พร้อมทั้งให้ดูกำหนดการที่จะสอนโดยให้ค้นคว้าในห้องสมุด และขอให้ครูบรรณารักษ์ช่วยในการ จัดเตรียมหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตลอดจนกวดภาคและวัสดุทัศนวัสดุที่จะนำมาใช้ในการประกอบการ ค้นคว้า

สำหรับด้านการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยร้อยละ 81.21 ใช้เป็นบางครั้ง และน้อยที่สุดร้อยละ 6.38 ไม่เคยใช้ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 63.83 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นกลุ่ม และน้อยที่สุด ร้อยละ 29.79 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 65.43 ให้นักเรียน เข้าไปค้นคว้าแล้วเขียนรายงานส่ง และน้อยที่สุดร้อยละ 17.38 ให้นักเรียนอ่านหนังสือและสิ่งพิมพ์ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยไม่ต้องทำรายงานใด ๆ เลย ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 71.10 มีความ มุ่งหมายใช้ห้องสมุดเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและสนใจศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และน้อยที่สุดร้อยละ 0.18 มีความมุ่งหมายใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.55 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน นักเรียนสนใจและให้ความ ร่วมมือดี และน้อยที่สุดร้อยละ 18.26 มีความเห็นว่านักเรียนให้ความร่วมมือต่อเมื่อถูกบังคับ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 62.06 ได้มีการเตรียมตัวในการใช้ห้องสมุดโดยชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจ ในจุดประสงค์ วิธีการค้นคว้าและผลการค้นคว้า และน้อยที่สุดร้อยละ 20.74 ขอให้ครูบรรณารักษ์

ช่วยในการจัดเตรียมหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตลอดจนกฎเกณฑ์ และ โสตทัศนวัสดุที่จะนำมาใช้ในการประกอบการค้นคว้า

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มประสบการณ์ ครูผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่ร้อยละ 79.79 ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้การสอนเป็นบางครั้ง และน้อยที่สุดร้อยละ 9.57 ไม่เคยใช้ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 62.77 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นกลุ่ม และน้อยที่สุดร้อยละ 30.85 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 60.64 ให้นักเรียนเข้าไปค้นคว้าแล้วเขียนรายงานส่ง และน้อยที่สุดร้อยละ 18.09 ให้นักเรียนอ่านหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยไม่ต้องทำรายงานใด ๆ เลย ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 79.79 มีความมุ่งหมายใช้ห้องสมุดเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและสนใจศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และน้อยที่สุดร้อยละ 31.91 มีความมุ่งหมายใช้ห้องสมุดเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการใช้วัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 59.57 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน นักเรียนสนใจและให้ความร่วมมือดี และน้อยที่สุดร้อยละ 20.21 มีความเห็นว่านักเรียนไม่ค่อยสนใจให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 65.96 ได้มีการเตรียมตัวในการใช้ห้องสมุดโดยชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจในจุดประสงค์ วิธีการค้นคว้าและผลการค้นคว้า และน้อยที่สุดร้อยละ 15.96 ขอให้ครูบรรณารักษ์ช่วยในการจัดเตรียมหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตลอดจนกฎเกณฑ์ และ โสตทัศนวัสดุที่จะนำมาใช้ในการประกอบการค้นคว้า

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่ร้อยละ 76.60 ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้การสอนเป็นบางครั้ง และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ไม่เคยใช้ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 76.60 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นกลุ่ม และน้อยที่สุดร้อยละ 38.30 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 91.49 ให้นักเรียนเข้าไปค้นคว้าแล้วเขียนรายงานส่ง และน้อยที่สุดร้อยละ 31.91 ให้นักเรียนอ่านหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องโดยไม่ต้องทำรายงานใดๆเลย ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 82.98 มีความมุ่งหมายใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 31.91 มีความมุ่งหมายใช้ห้องสมุดเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการใช้วัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 76.60 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน นักเรียนสนใจและให้ความร่วมมือดี และน้อยที่สุดร้อยละ 14.89 มีความเห็นว่านักเรียนให้ความร่วมมือต่อเมื่อถูกบังคับ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 68.09 ได้มีการเตรียมตัวในการใช้ห้องสมุดโดยชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจในจุดประสงค์ วิธีการค้นคว้า และผลการค้นคว้า และ

น้อยที่สุดร้อยละ 27.66 แจ้งให้ครูบรรณาธิกรัทรบสว่างหน้า พร้อมทั้งให้ดูกำหนดการที่จะสอน โดยให้คั่นคว่ำในห้องสมุด

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยส่วนาหญ่ร้อยละ 80.43 ใช้ห้องสมุดเป็น แหล่งการเรียนการสอนเป็นบางครั้ง และน้อยที่สุดร้อยละ 6.38 ไม่เคยใช้ ครูผู้สอนส่วนาหญ่ ร้อยละ 57.45 ำให้นักเรียนคั่นคว่ำเป็นกลุ่ม และน้อยที่สุดร้อยละ 29.36 ำให้นักเรียนคั่นคว่ำ เป็นรายบุคคล ครูผู้สอนส่วนาหญ่ร้อยละ 61.70 ำให้นักเรียนเข้าไปคั่นคว่ำแล้วเขียนรายงาน ส่ง และน้อยที่สุดร้อยละ 16.60 ำให้นักเรียนอ่านหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดย ไม่ต้องทำรายงานใดๆเลย ครูผู้สอนส่วนาหญ่ร้อยละ 67.66 มีความมุ่งหมายใช้ห้องสมุดเป็น แหล่งคั่นคว่ำหาความรู้ของนักเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 32.77 มีความมุ่งหมายใช้ห้องสมุด เพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการใช้วัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนาหญ่ร้อยละ 74.04 มีความเห็น ว่าการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน นักเรียนสนใจและให้ความร่วมมือดี และน้อยที่สุด ร้อยละ 12.77 มีความเห็นว่านักเรียนให้ความร่วมมือต่อเมื่อถูกบังคับ ครูผู้สอนส่วนาหญ่ร้อยละ 60.00 ได้มีการเตรียมตัวในการใช้ห้องสมุดโดยชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจจุดประสงค์ วิธีการ คั่นคว่ำ และผลการคั่นคว่ำ และน้อยที่สุดร้อยละ 22.13 ขอให้ครูบรรณาธิกรัช่วยในการจัด เตรียมหนังสือ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ตลอดจนกฎกติภาค และ โสดทัศนวัสดุที่จะนำมาใช้ในการประกอบ การคั่นคว่ำ

ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนาหญ่ร้อยละ 84.40 ใช้ห้องสมุด เป็นแหล่งการเรียนการสอนเป็นบางครั้ง และน้อยที่สุดร้อยละ 4.26 ไม่เคยใช้ ครูผู้สอน ส่วนาหญ่ร้อยละ 71.63 ำให้นักเรียนคั่นคว่ำเป็นกลุ่ม และน้อยที่สุดร้อยละ 24.82 ำให้นักเรียน คั่นคว่ำเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนส่วนาหญ่ร้อยละ 71.63 ำให้นักเรียนเข้าไปคั่นคว่ำแล้วเขียน รายงานส่ง และน้อยที่สุดร้อยละ 11.35 ำให้นักเรียนอ่านหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยว ข้องโดยไม่ต้องทำรายงานใด ๆ เลย ครูผู้สอนส่วนาหญ่ร้อยละ 73.76 มีความมุ่งหมายใช้ ห้องสมุดเป็นแหล่งคั่นคว่ำหาความรู้ของนักเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 0.71 มีความมุ่งหมาย ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ครูผู้สอนส่วนาหญ่ร้อยละ 61.70 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุด เพื่อการเรียนการสอน นักเรียนสนใจและให้ความร่วมมือดี และน้อยที่สุดร้อยละ 21.28 มี ความเห็นว่านักเรียนไม่ค่อยสนใจให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ครูผู้สอนส่วนาหญ่ร้อยละ 63.12 ได้มีการเตรียมตัวในการใช้ห้องสมุดโดยชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจจุดประสงค์ วิธีการคั่นคว่ำ

และผลการค้นคว้า และน้อยที่สุดร้อยละ 16.31 ขอให้ครูบรรณารักษ์ช่วยในการจัดเตรียมหนังสือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตลอดจนนิตยสาร และ โสตทัศนวัสดุที่จะนำมาใช้ในการประกอบการค้นคว้า

ครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษส่วนใหญ่อ้อยละ 82.98 ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้เป็นบางครั้ง และน้อยที่สุดร้อยละ 6.38 ใช้เป็นประจำ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 61.70 ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นกลุ่ม และน้อยที่สุดร้อยละ 36.17 ให้นักเรียนค้นคว้าเดี่ยวรายบุคคล ครูผู้สอนร้อยละ 48.94 ให้นักเรียนเข้าไปค้นคว้าแล้วเขียนรายงานส่ง และน้อยที่สุดร้อยละ 19.15 ใช้วิธียืมวัสดุสารนิเทศของห้องสมุดมาสอนที่ห้องเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 72.34 มีความมุ่งหมายใช้ห้องสมุดเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและสนใจศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และน้อยที่สุดร้อยละ 12.77 มีความมุ่งหมายใช้ห้องสมุดเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการใช้วัสดุสารนิเทศ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 59.57 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนนักเรียนสนใจและให้ความร่วมมือดี และน้อยที่สุดร้อยละ 12.77 มีความเห็นว่าการเรียนไม่คอยสนใจให้ความร่วมมือเท่าที่ควร ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 55.32 ได้มีการเตรียมตัวในการใช้ห้องสมุดโดยชี้แจงให้นักเรียนให้เข้าใจในจุดประสงค์ วิธีการค้นคว้า และผลการค้นคว้า และน้อยที่สุดร้อยละ 27.66 แจ้งให้ครูบรรณารักษ์ทราบล่วงหน้า พร้อมทั้งให้ดูกำหนดการที่จะสอนโดยให้ค้นคว้าในห้องสมุด และขอให้ครูบรรณารักษ์ช่วยในการจัดเตรียมหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ ตลอดจนนิตยสาร และ โสตทัศนวัสดุที่จะนำมาใช้ในการประกอบการค้นคว้า

4) ค่านิยมการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเสริมความรู้ของครู

การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเสริมความรู้ของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยร้อยละ 81.03 ใช้ห้องสมุดศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน และน้อยที่สุดร้อยละ 25.00 ใช้ประเมินผลการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 77.66 มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น และน้อยที่สุดร้อยละ 46.99 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้หนังสือสำหรับให้เด็กอ่านประกอบการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่อ้อยละ 56.38 ใช้เอกสารหลักสูตรประเภทคู่มือครู และน้อยที่สุดร้อยละ 32.98 ใช้คู่มือการประเมินผล ครูผู้สอนร้อยละ 39.89 ได้รับการพิเศษที่ห้องสมุดจัดขึ้นสำหรับครู โดยได้รับการให้ความช่วยเหลือครูในการดูแลจัดหาหนังสือ และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51

ได้รับการจัดทารายชื่อหนังสือและบทความใหม่ ๆ ที่ตรงกับเนื้อหาและหลักสูตร ครูผู้สอน ส่วนใหญ่ร้อยละ 77.66 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ และ น้อยที่สุดร้อยละ 36.70 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยสร้างศรัทธาต่อศิษย์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 60.11 มีความเห็นว่าสาเหตุที่ครูไม่ใช้ห้องสมุดเพราะหนังสือส่งเสริมความรู้สำหรับครูมีน้อย และน้อยที่สุดร้อยละ 6.38 มีความเห็นว่าจะไม่ได้รับความสะดวกในการเข้าใช้บริการ

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มประสบการณ์ ครูผู้สอนกลุ่มทักษะส่วนใหญ่ร้อยละ 80.85 ใช้ห้องสมุดศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน และน้อยที่สุดร้อยละ 28.72 ใช้ประเมินผลการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 80.85 มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น และน้อยที่สุดร้อยละ 54.26 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้หนังสือสำหรับให้เด็กอ่านประกอบการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 56.38 ใช้เอกสารหลักสูตรประเภทคู่มือครู และน้อยที่สุดร้อยละ 39.36 ใช้คู่มือการประเมินผล และเอกสารส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักสูตร ครูผู้สอนร้อยละ 43.62 ได้รับการพิเศษที่ห้องสมุดจัดขึ้นสำหรับครูโดยได้รับการเยี่ยม-คืนที่รวดเร็ว และให้ยืมนานกว่านักเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 7.45 ได้รับการจัดนิทรรศการประกอบการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 85.11 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ และน้อยที่สุดร้อยละ 31.91 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยสร้างศรัทธาต่อศิษย์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 61.70 มีความเห็นว่าสาเหตุที่ครูไม่ใช้ห้องสมุดเพราะหนังสือส่งเสริมความรู้สำหรับครูมีน้อย และน้อยที่สุดร้อยละ 5.32 มีความเห็นว่าจะไม่ได้รับความสะดวกในการเข้าใช้บริการ

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่ร้อยละ 85.11 ใช้ห้องสมุดศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน และน้อยที่สุดร้อยละ 19.15 ใช้ประเมินผลการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 76.60 มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น และน้อยที่สุดร้อยละ 51.06 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้หนังสือสำหรับให้เด็กอ่านประกอบการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 61.70 ใช้เอกสารหลักสูตรประเภทคู่มือครู และน้อยที่สุดร้อยละ 27.66 ใช้แผนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 51.06 ได้รับการพิเศษที่ห้องสมุดจัดขึ้นสำหรับครูโดยได้รับการเยี่ยม-คืนที่รวดเร็ว และให้ยืมนานกว่านักเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 ได้รับการจัดทารายชื่อหนังสือและบทความใหม่ ๆ ที่ตรงกับเนื้อหาและหลักสูตร ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 87.23 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุด

ช่วยให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ และน้อยที่สุดร้อยละ 40.43 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยสร้างศรัทธาต่อศิษย์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 72.34 มีความเห็นว่าสาเหตุที่ครูไม่ใช้ห้องสมุดเพราะหนังสือส่งเสริมความรู้สำหรับครูมีน้อย และน้อยที่สุดร้อยละ 12.77 มีความเห็นว่าวิชาที่สอนมีความจำเป็นในการใช้ห้องสมุดน้อย และไม่มีเวลาเข้าใช้ห้องสมุด

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยส่วนใหญ่ร้อยละ 83.40 ใช้ห้องสมุดศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน และน้อยที่สุดร้อยละ 24.26 ใช้ประเมินผลการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 78.72 มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น และน้อยที่สุดร้อยละ 45.11 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้หนังสือสำหรับเด็กอ่านประกอบการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 54.47 ใช้เอกสารหลักสูตรประเภทคู่มือครู และน้อยที่สุดร้อยละ 30.64 ใช้คู่มือการประเมินผล ครูผู้สอนร้อยละ 40.00 ได้รับความรู้พิเศษที่ห้องสมุดจัดขึ้นสำหรับครู โดยได้รับการให้ความช่วยเหลือครูในการดูแลจัดหาหนังสือ และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 ได้รับความรู้พิเศษที่ห้องสมุดจัดขึ้นสำหรับครู โดยได้รับการจัดทวารายชื่อหนังสือและบทความใหม่ ๆ ที่ตรงกับเนื้อหาและหลักสูตร ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 72.34 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ และน้อยที่สุดร้อยละ 36.60 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยสร้างศรัทธาต่อศิษย์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 54.89 มีความเห็นว่าสาเหตุที่ครูไม่ใช้ห้องสมุดเพราะหนังสือส่งเสริมความรู้สำหรับครูมีน้อย และน้อยที่สุดร้อยละ 5.96 มีความเห็นว่าไม่ได้รับความสะดวกในการเข้าใช้บริการ

ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 79.43 ใช้ห้องสมุดศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน และน้อยที่สุดร้อยละ 25.53 ใช้ประเมินผลการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 75.18 มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น และน้อยที่สุดร้อยละ 46.10 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้หนังสือสำหรับเด็กอ่านประกอบการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 56.03 ใช้เอกสารหลักสูตรประเภทคู่มือครู และน้อยที่สุดร้อยละ 29.79 ใช้แบบการสอน ครูผู้สอนร้อยละ 39.00 ได้รับความรู้พิเศษที่ห้องสมุดจัดขึ้นสำหรับครู โดยได้รับการแนะนำหนังสือตามชั้นเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 7.09 ได้รับความรู้พิเศษที่ห้องสมุดจัดขึ้นสำหรับครู โดยได้รับการจัดทวารายชื่อหนังสือและบทความใหม่ ๆ ที่ตรงกับเนื้อหาและหลักสูตร ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 79.43 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ และน้อยที่สุดร้อยละ 38.30 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยสร้างศรัทธาต่อศิษย์ ครูผู้สอน

ส่วนใหญ่อยุ่ละ 68.09 มีความเห็นว่าสาเหตุที่ครูไม่ใช้ห้องสมุดเพราะหนังสือส่งเสริมความรู้สำหรับครูมีน้อย และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 มีความเห็นว่าไม่มีเวลาเข้าใช้ห้องสมุด

ครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษส่วนใหญ่อยุ่ละ 70.21 ใช้ห้องสมุดศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน และน้อยที่สุดร้อยละ 25.53 ใช้จัดทำแผนการสอนและประเมินผลการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่อยุ่ละ 74.47 มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าประกอบการสอนนักเรียน และเพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น และน้อยที่สุดร้อยละ 40.43 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้หนังสือสำหรับพาให้เด็กอ่านประกอบการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่อยุ่ละ 61.70 ใช้เอกสารหลักสูตรประเภทคู่มือครู และน้อยที่สุดร้อยละ 38.30 ใช้คู่มือการประเมินผล ครูผู้สอนร้อยละ 46.81 ได้รับความช่วยเหลือจากห้องสมุดจัดขึ้นสำหรับครู โดยได้รับความช่วยเหลือครูในการดูแลจัดหาหนังสือ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.13 ได้รับความบริการจัดนิทรรศการประกอบการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่อยุ่ละ 74.47 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยทำให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ และน้อยที่สุดร้อยละ 35.50 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยสร้างศรัทธาต่อศิษย์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อยุ่ละ 53.19 มีความเห็นว่าสาเหตุที่ครูไม่ใช้ห้องสมุดเพราะวิชาที่สอนมีความจำเป็นในการใช้ห้องสมุดน้อย และน้อยที่สุดร้อยละ 6.38 มีความเห็นว่าขาดการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ครูเข้ามาใช้ห้องสมุด และไม่มีเวลาเข้าใช้ห้องสมุด

สำหรับด้านการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเสริมความรู้ของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่โดยเฉลี่ยร้อยละ 75.71 ใช้ห้องสมุดศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน และน้อยที่สุดร้อยละ 22.87 ใช้ประเมินผลการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่อยุ่ละ 73.94 มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าประกอบการสอนนักเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 44.68 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้หนังสือสำหรับพาให้เด็กอ่านประกอบการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่อยุ่ละ 50.53 ใช้เอกสารหลักสูตรประเภทคู่มือครู และน้อยที่สุดร้อยละ 31.91 ใช้แผนการสอน ครูผู้สอนร้อยละ 32.45 ได้รับความช่วยเหลือจากห้องสมุดจัดขึ้นสำหรับครู โดยได้รับความช่วยเหลือครูในการดูแลจัดหาหนังสือ และน้อยที่สุดร้อยละ 10.64 ได้รับความบริการจัดนิทรรศการประกอบการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่อยุ่ละ 72.87 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยทำให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ และน้อยที่สุดร้อยละ 31.38 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยสร้างศรัทธาต่อศิษย์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่อยุ่ละ 55.67 มีความเห็นว่า

สาเหตุที่ครูไม่ใช้ห้องสมุดเพราะหนังสือส่ง เสริมความรู้สำหรับครูมีน้อย และน้อยที่สุดร้อยละ 6.03 มีความเห็นว่าจะไม่ได้รับความสะดวกในการเข้าใช้บริการ และไม่มีเวลาเข้าใช้ห้องสมุด

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มประสบการณ์ ครูผู้สอนกลุ่มทักษะสำเนาใหญ่ร้อยละ 80.85 ใช้ห้องสมุดศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน และน้อยที่สุดร้อยละ 25.53 ใช้ประเมินผลการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 81.91 มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าประกอบการสอนนักเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 51.06 มีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจและคลายความตึงเครียด ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 55.32 ใช้เอกสารหลักสูตรประเภทคู่มือครู และน้อยที่สุดร้อยละ 30.85 ใช้แผนการสอน ครูผู้สอนร้อยละ 34.04 ได้รับการบริการพิเศษที่ห้องสมุดจัดขึ้นสำหรับครูโดยได้รับการให้ความช่วยเหลือครูในการดูแลจัดหาหนังสือ และน้อยที่สุดร้อยละ 8.51 ได้รับการจัดนิทรรศการประกอบการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 79.79 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ และน้อยที่สุดร้อยละ 34.04 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยสร้างศรัทธาต่อศิษย์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 56.38 มีความเห็นว่าจะไม่ใช้ห้องสมุดเพราะหนังสือส่ง เสริมความรู้สำหรับครูมีน้อย และน้อยที่สุดร้อยละ 3.19 มีความเห็นว่าจะไม่ได้รับความสะดวกในการเข้าใช้บริการ

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่ร้อยละ 76.60 ใช้ห้องสมุดศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน และน้อยที่สุดร้อยละ 23.40 ใช้ประเมินผลการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 76.60 มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าประกอบการสอนนักเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 51.06 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้หนังสือสำหรับให้เด็กอ่านประกอบการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 59.57 ใช้เอกสารหลักสูตรประเภทแบบเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 25.53 ใช้แผนการสอน ครูผู้สอนร้อยละ 34.04 ได้รับการบริการพิเศษที่ห้องสมุดจัดขึ้นสำหรับครูโดยได้รับการยืม-คืนที่รวดเร็ว และยืมนานกว่านักเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 10.64 ได้รับการจัดทนายชื่อหนังสือและบทความใหม่ ๆ ที่ตรงกับเนื้อหาและหลักสูตร ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 79.72 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยให้มีความรู้ทันสมัยเสมอ และน้อยที่สุดร้อยละ 36.17 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยสร้างศรัทธาต่อศิษย์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 59.57 มีความเห็นว่าจะไม่ใช้ห้องสมุดเพราะหนังสือส่ง เสริมความรู้สำหรับครูมีน้อย และน้อยที่สุดร้อยละ 6.38 มีความเห็นว่าจะไม่ได้รับความสะดวกในการเข้าใช้บริการ

ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยส่วนใหญ่ร้อยละ 75.32 ใช้ห้องสมุดศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน และน้อยที่สุดร้อยละ 22.98 ใช้ประเมินผลการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 75.32 มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าประกอบการสอนนักเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 46.81 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้หนังสือสำหรับให้เด็กอ่านประกอบการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 51.06 ใช้เอกสารหลักสูตรประเภทคู่มือครู และน้อยที่สุดร้อยละ 33.62 ใช้คู่มือการประเมินผล ครูผู้สอนร้อยละ 34.89 ได้รับความรู้พิเศษที่ห้องสมุดจัดขึ้นสำหรับครูโดยได้รับความรู้เพิ่มเติมที่รวดเร็วและให้ยืมนานกว่านักเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 8.94 ได้รับความรู้บริการจัดการทรัพยากรประกอบการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 70.21 เห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยให้นักเรียนมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ และน้อยที่สุดร้อยละ 32.34 เห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยสร้างศรัทธาต่อศิษย์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 54.04 เห็นว่าสาเหตุที่ครูไม่ใช้ห้องสมุดเพราะหนังสือส่งเสริมความรู้สำหรับครูมีน้อย และน้อยที่สุดร้อยละ 6.61 เห็นว่าขาดการประชาสัมพันธ์ชวนให้ครูเข้ามาใช้ห้องสมุด และไม่มีเวลาเข้าใช้ห้องสมุด

ครูผู้สอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 73.76 ใช้ห้องสมุดศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน และน้อยที่สุดร้อยละ 19.86 ใช้ประเมินผลการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 68.79 มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าประกอบการสอนนักเรียน และเพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น และน้อยที่สุดร้อยละ 34.75 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้หนังสือสำหรับให้เด็กอ่านประกอบการเรียน ครูผู้สอนร้อยละ 45.39 ใช้เอกสารหลักสูตรประเภทคู่มือครู และน้อยที่สุดร้อยละ 28.37 ใช้แผนการสอน ครูผู้สอนร้อยละ 28.37 ได้รับความรู้พิเศษที่ห้องสมุดจัดขึ้นสำหรับครูโดยได้รับความรู้เพิ่มเติมที่รวดเร็วและให้ยืมนานกว่านักเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 12.06 ได้รับความรู้พิเศษที่ห้องสมุดจัดขึ้นสำหรับครูโดยเฉพาะ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 73.75 เห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยให้นักเรียนมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ และน้อยที่สุดร้อยละ 26.24 เห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยสร้างศรัทธาต่อศิษย์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 56.03 เห็นว่าสาเหตุที่ครูไม่ใช้ห้องสมุดเพราะหนังสือส่งเสริมความรู้สำหรับครูมีน้อย และน้อยที่สุดร้อยละ 4.96 เห็นว่าขาดการประชาสัมพันธ์ชวนให้ครูเข้ามาใช้ห้องสมุด และไม่มีเวลาเข้าใช้ห้องสมุด

ครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษส่วนใหญ่ร้อยละ 72.34 ใช้ห้องสมุดศึกษา ค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน และน้อยที่สุดร้อยละ 25.53 ใช้ประเมินผลการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 68.09 มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น และน้อยที่สุดร้อยละ 40.43 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้หนังสือสำหรับเด็ก อ่านประกอบการเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 63.83 ใช้เอกสารหลักสูตรประเภทคู่มือครู และน้อยที่สุดร้อยละ 34.04 ใช้คู่มือการใช้หลักสูตร ครูผู้สอนร้อยละ 34.04 ได้รับการ พิเศษที่ห้องสมุดจัดขึ้นสำหรับครู โดยได้รับการแนะนำหนังสือตามชั้นเรียน และบริการให้ความ ช่วยเหลือครูในการดูแลจัดหาหนังสือ และน้อยที่สุดร้อยละ 4.26 ได้รับการจัดนิทรรศการ ประกอบการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 65.96 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยย่นการ สอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และน้อยที่สุดร้อยละ 31.91 มีความเห็นว่าการใช้ห้องสมุดช่วยสร้าง สรฐธาต่อศิษย์ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 57.45 มีความเห็นว่าสาเหตุที่ครูไม่ใช้ห้องสมุดเพราะ หนังสือส่ง เสริมความรู้สำหรับครูมีน้อย และวิชาที่สอนมีความจำเป็นในการใช้ห้องสมุดน้อย และ น้อยที่สุดร้อยละ 2.13 มีความเห็นว่าจะไม่ได้รับความสะดวกในการเข้าใช้บริการ ขาดการ ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ครูเข้ามาใช้ห้องสมุด และไม่มีเวลาเข้าใช้ห้องสมุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัญหาการใช้ห้องสมุด เพื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใน โรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง

ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใน 4 ด้าน มีดังนี้

1) ปัญหาการใช้บริการและกิจกรรมห้องสมุด ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า บรรณารักษ์จัดกิจกรรมห้องสมุดไม่เพียงพอแก่ความต้องการและไม่ต่อเนื่อง เพราะมีการทำงาน ด้านการสอนมาก และขาดงบประมาณในการดำเนินงาน

ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ครูบรรณารักษ์ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างสมบูรณ์โดยลด ชั่วโมงสอนและงานที่ต้องรับผิดชอบอื่น ๆ ให้น้อยลง และควรสนับสนุนในด้านงบประมาณการจัดกิจกรรมของห้องสมุดให้เพียงพออย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2) ปัญหาการใช้วัสดุสารนิเทศของห้องสมุด ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหนังสือค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์มีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือค้นคว้าในทุกกลุ่มประสบการณ์ให้แก่แต่ละโรงเรียนมากขึ้น หรือครูจัดหาหนังสือเสริมความรู้ขึ้นเอง ซึ่งนอกจากจะช่วยเพิ่มจำนวนหนังสือให้แก่ห้องสมุดแล้วยังเป็นผลงานทางวิชาการของครูด้วย นอกจากนี้โรงเรียนอาจขอรับบริจาคหนังสือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ตลอดจนนำเงินรายได้ของโรงเรียนจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มาใช้ในการจัดซื้อ

3) ปัญหาการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าห้องสมุดมีเนื้อที่คับแคบไม่เพียงพอแก่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดหาห้องเรียนที่มีเนื้อที่มากกว่าจัดทาเป็นห้องสมุดให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด และลักษณะที่ตั้งของห้องสมุดควรคำนึงถึงความเหมาะสมในการเข้าไปใช้ของนักเรียน ห่างไกลจากเสียงรบกวน และมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรมีนโยบายในการจัดตั้งห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นอาคารเอกเทศมากขึ้น หรือให้งบประมาณในการขยายห้องสมุดและต่อเติมอาคารเรียน เช่น ใต้ถุนอาคารเรียนเพื่อจัดทำเป็นห้องสมุด โดยเฉพาะโรงเรียนที่ห้องสมุดมีขนาดไม่ ได้มาตรฐานขั้นต่ำห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา

4) ปัญหาการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเสริมความรู้ของครู ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหนังสือส่งเสริมความรู้ในด้านวิชาการและหนังสือส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพมีน้อย ไม่เพียงพอแก่ความต้องการ และหนังสือที่มีอยู่เก่า และล้าสมัย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมวิชาการควรเร่งรัดดำเนินการผลิตและแจกจ่ายหนังสือสำหรับผู้สอนในทุกกลุ่มประสบการณ์ให้ทันกับความต้องการของครู เมื่อมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรทุกครั้ง นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาปรับปรุงเนื้อหาของหนังสือสำหรับผู้สอนอยู่เสมอ เพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ส่วนครูบรรณารักษ์ควรจัดหาหนังสือส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพมาจัดให้บริการในห้องสมุดมากขึ้น เช่น หนังสือเทคนิคการสอน การผลิตสื่อ การวิจัยคุณภาพการศึกษา และผลงานทางวิชาการที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการข้าราชการครู

ตอนที่ 4 ข้อมูลจากแบบวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับสถิติการใช้ห้องสมุดของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เป็นรายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือน ปีการศึกษา
2535 และจำนวนวัสดุสารนิเทศที่ปรากฏในห้องสมุด ปีการศึกษา
2536 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการวิจัยหลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง

4.1 สถิติการใช้ห้องสมุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปรากฏผลดังนี้

นักเรียนร้อยละ 23.44 เข้าใช้ห้องสมุดในวันพุธมากที่สุด และน้อยที่สุด
ร้อยละ 21.83 เข้าใช้ห้องสมุดในวันจันทร์ สำหรับรายสัปดาห์ นักเรียนร้อยละ 23.66 เข้าใช้
ห้องสมุดในสัปดาห์ที่ 2 ของเดือนมากที่สุด และน้อยที่สุดร้อยละ 20.59 เข้าใช้ห้องสมุดในสัปดาห์
ที่ 5 ของเดือน ส่วนรายเดือน นักเรียนร้อยละ 24.92 เข้าใช้ห้องสมุดในเดือนกุมภาพันธ์
มากที่สุด และน้อยที่สุดร้อยละ 17.59 เข้าใช้ห้องสมุดในเดือนมีนาคม

4.2 จำนวนวัสดุสารนิเทศที่ปรากฏในห้องสมุด ปรากฏผลดังนี้

ด้านวัสดุตีพิมพ์ของห้องสมุด ห้องสมุดส่วนใหญ่น้อยละ 55.56 มีจำนวนหนังสือ
รวมทั้ง 5 ประเภท คือ หนังสืออ้างอิง หนังสือสารคดี หนังสือสารบันเทิง หนังสือภาพ และ
หนังสืออ่านเพิ่มเติมต่ำกว่า 5 เล่มต่อนักเรียน 1 คน ไม่ได้มาตรฐานขั้นต่ำห้องสมุด สำหรับ
วารสารทางวิชาการหรือวารสารทั่วไป ห้องสมุดส่วนใหญ่น้อยละ 72.22 ด้รับวารสารทาง
วิชาการหรือวารสารทั่วไปเป็นประจำ ตั้งแต่ 1 ชื่อขึ้นไป ได้มาตรฐานขั้นต่ำห้องสมุด และห้องสมุด
ส่วนใหญ่น้อยละ 100 มีหนังสือพิมพ์ที่ได้รับเป็นประจำ 1 ชื่อขึ้นไป ได้มาตรฐานขั้นต่ำห้องสมุด
นอกจากนี้ห้องสมุดส่วนใหญ่น้อยละ 100 มีพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานอย่างน้อย 2 เล่ม ได้
มาตรฐานขั้นต่ำห้องสมุด

สำหรับวัสดุไม่ตีพิมพ์ของห้องสมุด พบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่น้อยละ 66.67
มีวัสดุไม่ตีพิมพ์ประเภทลูกโลก แผนที่ สไลด์ วีดิทัศน์ และอื่น ๆ 3-4 รายการ ได้มาตรฐาน
ขั้นต่ำห้องสมุด

ตอนที่ 5 ข้อมูลจากแบบสังเกตเกี่ยวกับสภาพโดยทั่วไปของห้องสมุด และสภาพการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง

5.1 สภาพโดยทั่วไปของห้องสมุดโรงเรียน ร้อยละ 27.78 เปิด-ปิดบริการ เวลา 07.30-16.00 น. ลักษณะที่ตั้งของห้องสมุด ส่วนใหญ่ร้อยละ 72.22 เป็นห้องในอาคารเรียนหรืออาคารอื่น ๆ ขนาดของห้องสมุด ร้อยละ 38.89 มีขนาด 1 ห้องเรียน สถานที่ของห้องสมุดส่วนใหญ่ร้อยละ 55.56 มีสถานที่เป็นสัดส่วน มีเนื้อที่เพียงพอคือมีขนาดห้องเรียน 1 ห้องเรียนต่อนักเรียน 121-300 คน ความสะดวกต่อผู้ใช้บริการ ส่วนใหญ่ร้อยละ 55.56 มีเครื่องมือช่วยค้นคว้า บรรยากาศของห้องสมุด ส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 จัดวัสดุครุภัณฑ์เป็นระเบียบ แสงสว่างของห้องสมุดส่วนใหญ่ร้อยละ 66.67 มีกำลังส่องสว่างเพียงพอประมาณ 40 ฟุตแรงเทียน การถ่ายเทอากาศของห้องสมุด ร้อยละ 44.44 มีการถ่ายเทอากาศดีมากคือมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่ร้อนอบอ้าว และเหม็นอับ ความร่มรื่น สวยงามของห้องสมุด ร้อยละ 61.11 มีความร่มรื่น สวยงามมากเพราะมีไม้ดอกไม้ประดับ และสิ่งรบกวนในห้องสมุดส่วนใหญ่ร้อยละ 72.22 ไม่มีสิ่งรบกวนจากกลิ่น เสียง ฝุ่น ควัน และอื่น ๆ

5.2 สภาพการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครู

5.2.1 การใช้บริการของห้องสมุด ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 88.89 ใช้บริการให้อ่านอย่างเสรี และน้อยที่สุดร้อยละ 2.78 ใช้บริการจัดทำบรรณนิทัศน์

5.2.2 การใช้กิจกรรมของห้องสมุด ครูผู้สอนร้อยละ 36.11 ใช้กิจกรรมการทนายปัญหา และน้อยที่สุดร้อยละ 2.78 ใช้กิจกรรมการจัดนิทรรศการ

5.2.3 การใช้วัสดุตีพิมพ์ของห้องสมุด ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 97.22 ใช้หนังสือ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.78 ใช้กฤตภาค

5.2.4 การใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ของห้องสมุด ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 50.00 ใช้รูปภาพ และน้อยที่สุดร้อยละ 2.78 ใช้วีดิทัศน์

5.2.5 การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 97.22 ใช้เป็นแหล่งค้นคว้าและน้อยที่สุดร้อยละ 11.11 ใช้เป็นแหล่งข้อมูลสนเทศ

5.2.6 การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเสริมความรู้ของครู ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.11 ใช้ศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน และน้อยที่สุดร้อยละ 11.11 ใช้ประเมิน ผลการเรียนการสอน

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่องการศึกษาการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง มีผลการวิจัยซึ่งนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

ด้านสภาพของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

ครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในทุกกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ เป็นหญิง จบการศึกษาปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการสอน 11-20 ปี สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ตามกลุ่มประสบการณ์ของตนเป็นหลัก ไม่ได้รับผิดชอบงานด้านบรรณารักษ์ ใช้เวลาอ่าน และค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดระหว่างเวลาพักกลางวันและก่อนเข้าเรียน เข้าไปใช้บริการของห้องสมุด โดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 1-3 ชั่วโมง และไม่มีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมหรือศึกษาแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จากข้อมูลดังกล่าวนับได้ว่า สภาพของครูผู้สอนโดยทั่วไปเหมาะสมที่จะทำการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เป็นอย่างยิ่ง เพราะส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการสอนมาก แม้ว่าจะไม่ได้รับผิดชอบและไม่มีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมด้านห้องสมุดก็ตาม แต่จะเห็นว่าครูผู้สอนในทุกกลุ่มประสบการณ์มีส่วนรับผิดชอบงานด้านบรรณารักษ์ และจากแบบสอบถามพบว่าครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ได้รับแต่งตั้งให้รับผิดชอบงานด้านบรรณารักษ์มากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต นอกจากนี้ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้เข้าไปใช้บริการของห้องสมุดโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ได้มากพอสมควร คือ 1-3 ชั่วโมง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พันทิพา เมฆบุรณ (2514) ที่พบว่าครูและนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาจำเป็นต้องใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนมาก คือประมาณสัปดาห์ละ 1-3 และ 4-6 ชั่วโมง แสดงว่าครูผู้สอนให้ความสำคัญและเห็นประโยชน์ในการเข้าใช้ห้องสมุด สามารถนำไปพัฒนาการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

ด้านการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5-6 ใน 4 ด้าน มีดังนี้

การใช้บริการและกิจกรรมของห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน

บริการของห้องสมุดที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้เพื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการให้อ่านอย่างเสรี ยกเว้นครูผู้สอนกลุ่มทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการแนะนำการใช้ห้องสมุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบริการให้อ่านอย่างเสรี เป็นบริการที่สามารถสนองจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่เห็นวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนได้ เพราะนักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองได้ตลอดเวลาที่ห้องสมุดเปิดให้บริการ นอกจากนี้ยังเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและค้นคว้าอยู่เสมอให้แก่เด็กเรียนด้วย ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการศึกษาต่อไป โดยเฉพาะกลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่สำคัญ การแนะนำการใช้ห้องสมุดให้แก่เด็กเรียนเพื่อใช้ห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงมีความจำเป็นมาก เพราะหลักสูตรฉบับปรับปรุงได้กำหนดจุดประสงค์ประการหนึ่งของวิชาภาษาไทยไว้ว่า "มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่าน และใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ สื่อมวลชน และแหล่งความรู้อื่น ๆ" ซึ่งก็สอดคล้องกับ Line (1976) ได้ให้ความเห็นว่าการสอนให้นักเรียนรู้จักใช้ห้องสมุดได้อย่างถูกวิธี ควรกำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่เริ่มเรียน ทั้งนี้ช่วยให้นักเรียนใช้หนังสือและแหล่งข้อมูลอื่น ๆ นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ใช้บริการแนะนำวัสดุสารนิเทศน้อยที่สุด ทั้งที่บริการดังกล่าวมีความสำคัญมากสำหรับนักเรียน เพราะเป็นบริการที่จะช่วยให้นักเรียนรู้จักวิธีการค้นหาวัสดุสารนิเทศต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ซึ่งนอกจากจะเป็นบริการที่ช่วยสร้างเจตคติที่ดีต่อการใช้ห้องสมุดแล้ว ยังเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการใช้ห้องสมุดต่อไปในอนาคตด้วย จึงควรที่ครูผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญและร่วมมือกับครูบรรณารักษ์แนะนำการใช้วัสดุสารนิเทศของห้องสมุดให้แก่เด็กเรียนมากขึ้น

บริการของห้องสมุดที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้เพื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ใช้

บริการจองและยืมพิเศษชั่วคราว ซึ่งอาจจะ เนื่องจากห้องสมุดมีหนังสือชื่อนั้นจำนวนน้อยเกินไป ไปไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ครูผู้สอนจึงต้องแจ้งความประสงค์ให้ครูบรรณารักษ์ทราบ เพื่อที่จะได้เตรียมจัดหาหนังสือชื่อนั้น ๆ แยกไว้ต่างหากให้นักเรียนทั้งชั้นเรียนได้อ่าน จัดทำเป็นหนังสือจองไว้ นับได้ว่าเป็นบริการที่ครูผู้สอนใช้มากเพราะสะดวกและรวดเร็วในการนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งในห้องสมุดหรือยืมมาสอนในชั้นเรียน โดยเป็นที่น่าสังเกตว่า บริการจัดทำบรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง และบริการจัดทำบรรณนิทัศน์ ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่ม ประสบการณ์ให้ความสำคัญน้อยที่สุด ทั้งที่เป็นบริการที่ช่วยให้ครูได้รับทราบรายชื่อและรายละเอียดต่าง ๆ ของหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุด เช่น หนังสือใหม่ ๆ หนังสือที่น่าสนใจ หนังสือสำคัญในสาขาวิชาต่าง ๆ และหนังสือที่ได้รับรางวัล ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถเลือกหนังสือที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม และประหยัดเวลาในการใช้ห้องสมุดด้วย จึงควรที่ครูผู้สอนจะต้องให้ความสำคัญกับบริการดังกล่าวมากขึ้น

ช่วงเวลาที่คุณผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 นำนักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ นำนักเรียนไปใช้กิจกรรมของห้องสมุดในเวลาเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าห้องสมุดได้กำหนดตารางการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของแต่ละชั้นเรียนไว้ตามวันและเวลาที่กำหนด ครูผู้สอนจึงต้องนำนักเรียนไปใช้กิจกรรมในเวลาเรียนตามวันและเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งนอกเหนือจากเวลาดังกล่าวจะมีเวลาสำหรับจัดกิจกรรมน้อย และมีนักเรียนจากชั้นอื่น ๆ มาใช้ห้องสมุดซ้ำซ้อนกันทำให้ไม่สะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ในช่วงระหว่างเวลาพักกลางวัน ครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพราะมีเวลาว่างมากกว่าช่วงเวลาอื่น ๆ (อัปษร จันสุตะ, 2532) ครูผู้สอนจึงควรนำนักเรียนไปร่วมกิจกรรมดังกล่าวของห้องสมุดด้วย เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

กิจกรรมของห้องสมุดที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้เพื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ใช้กิจกรรมการทายปัญหา ยกเว้นครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้กิจกรรมการจัดป้ายนิเทศ ส่วนครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในระดับชั้นเดียวกันใช้กิจกรรมการเล่านิทาน และครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ใช้กิจกรรมแนะแนวการอ่าน ซึ่งกิจกรรมการทนายปัญหาที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ส่วนใหญ่ใช้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจล์มศรี เจริญการ (2525) และ เหมวดี กาญจนสกุล (2528) ที่พบว่ากิจกรรมของห้องสมุดที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดป้ายนิเทศ การจัดนิทรรศการ การแข่งขันตอบปัญหาและการฉายสไลด์ ซึ่งกิจกรรมการทนายปัญหา ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และเป็นกิจกรรมที่ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่จัด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534) ส่วนครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตใช้กิจกรรมการจัดป้ายนิเทศนั้น เนื่องจากเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่อาศัยความรู้ด้านต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต ครูผู้สอนจึงต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ทันต่อเหตุการณ์ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ กิจกรรมการจัดป้ายนิเทศจึงมีความเหมาะสม เพราะ จัดทำได้ง่าย สามารถนำเสนอข่าวสาร ความรู้ที่ทันสมัย ตลอดจนมีสีสันดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ เหมวดี กาญจนสกุล (2528) ที่พบว่า กิจกรรมที่ห้องสมุดโรงเรียนจัดเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมากที่สุด คือการจัดป้ายนิเทศ สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน เป็น เพราะ เนื้อหาในกลุ่มวิชานี้ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้นำคุณธรรมต่าง ๆ เข้าไปสอดแทรกไว้ ครูผู้สอนจึงมักใช้กิจกรรมการเล่านิทาน เพราะ เป็นกิจกรรมที่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ความดี บลูกฝังค่านิยม ข้อปฏิบัติที่พึงประสงค์ให้แก่นักเรียนได้เป็นอย่างดีตามที่หลักสูตรกำหนด และครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษใช้กิจกรรมแนะแนวการอ่านมากที่สุด อาจเป็นเพราะวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศจึงยากเกินความสามารถของนักเรียนที่จะเลือกหนังสืออ่านเองได้ การแนะแนวการอ่านสำหรับวิชานี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะ จะช่วยให้นักเรียนรู้จักเลือกหนังสืออ่านได้ถูกต้องและเหมาะสมแก่วิจัยของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สหทัยา อินสมบุญ (2528) ที่พบว่าบรรณารักษ์ควรจะต้องทราบความสนใจความต้องการและความสามารถในการอ่านของนักเรียน ตลอดจนมีความรู้เกี่ยวกับหนังสือเป็นอย่างดี เพื่อจะสามารถช่วยแนะแนวการอ่านให้แก่นักเรียน และทำให้การเรียนการสอนของคณะครูบรรลุเป้าหมาย

เหตุผลในการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุด คือมีบริการแนะนำหนังสือใหม่ ยกเว้นครูผู้สอนกลุ่มการ

งานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเหตุผลในการใช้ห้องสมุดคือมีบริการแนะนำการ
ใช้ห้องสมุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหนังสือใหม่ ๆ ที่เข้ามามีเนื้อหาที่ทันสมัย และเหมาะสมกับ
หลักสูตรการสอน และนโยบายของโรงเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่จึงมักจะนำนักเรียนไปศึกษา
ค้นคว้าประกอบการเรียนการสอน ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัย ของ วานิดา ชาตกิจจอนันต์ (2536)
ที่พบว่า เหตุผลที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดประกอบการเรียนการสอน คือห้องสมุดจัดกิจกรรม
แข่งขันตอบปัญหาซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน อาจเป็นเพราะ
ทั้งงานบริการ และกิจกรรมดังกล่าวมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมาก เพราะการจัดหา
หนังสือใหม่ ๆ ที่มีสีสันสะดุดตาเข้ามาเสริมอยู่เสมอ จะช่วยสร้างความสนใจให้นักเรียนอยากรู้
และอยากอ่าน ส่วนกิจกรรมการทนายปัญหาสามารถปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กเรียน
เพราะนักเรียนจะต้องอ่านหนังสือมาก ๆ จึงจะตอบคำถามได้ โดยเฉพาะกลุ่มการงานและ
พื้นฐานอาชีพ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้เน้น
งานที่เตรียมมาคู่อาชีพการจัดการเรียนการสอน นอกจากจะทำให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะที่จำเป็น
ในด้านอาชีพแล้วยังต้องการให้ผู้เรียนเห็นโลกกว้างของการทำงานด้วย ฉะนั้นการแนะนำ
การใช้ห้องสมุดให้แก่ครูและนักเรียนให้ทราบถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการงานอาชีพก็
จะช่วยให้นักเรียนเลือกอาชีพได้เหมาะสมขึ้นหรือแนะนำข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับท้องถิ่นเพื่อให้
ครูจัดท.หลักสูตรเกี่ยวกับงานอาชีพขึ้นให้เอง จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะนักเรียนสามารถ
นำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพได้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น

ความร่วมมือระหว่างครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษา
ศึกษาปีที่ 5-6 กับครูบรรณารักษ์ห้องสมุดในการจัดบริการให้แก่ชุมชน พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละ
กลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านที่
ความรู้ในวันสำคัญต่าง ๆ ยกเว้นครูผู้สอนกลุ่มทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้ความร่วมมือในการ
จัดบริการให้อ่านวัสดุตีพิมพ์ต่าง ๆ และครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
นอกจากจะให้ความร่วมมือในด้านให้ความรู้ในวันสำคัญต่าง ๆ แล้วยังจัดบริการให้อ่านวัสดุตีพิมพ์
ต่าง ๆ ด้วย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการจัดบริการให้แก่ชุมชนในด้านให้ความรู้ในวันสำคัญต่าง ๆ
เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของครูในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
เพราะครูเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาชุมชน ฉะนั้นเวลาว่างนบระเพณีในวันสำคัญต่าง ๆ โรงเรียนมัก
จะมีส่วนร่วมในการให้ความรู้และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะ

กรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ได้ให้ความมุ่งหมายในการใช้ห้องสมุดว่าเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของบุคลากรในโรงเรียนแล้ว ยังขยายการให้บริการไปยังชุมชนด้วยสำหรับครูผู้สอนกลุ่มทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับข่าว เหตุการณ์และวันสำคัญต่างๆ ตลอดจนมีความรู้ความสามารถในด้านการใช้ภาษา จึงมักให้ความเอาใจใส่และจัดบริการทางด้านการอ่านวัสดุตีพิมพ์ต่าง ๆ มากเป็นพิเศษ

การใช้วัสดุสารนิเทศของห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน

วัสดุตีพิมพ์ของห้องสมุดที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้เพื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่นิยมใช้หนังสือและหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มประสบการณ์พิเศษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้หนังสือมากที่สุด ส่วนครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในระดับชั้นเดียวกันใช้หนังสือพิมพ์มากที่สุดด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหนังสือเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ เป็นเครื่องมือสื่อความคิดที่ใช้เป็นหลักในการศึกษาอย่างกว้างขวาง เรียบเรียงเนื้อหาอย่างมีระบบตรงตามหลักสูตรและครอบคลุมเนื้อหาหลักสูตร มีการเสนอเนื้อหาเป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ สามารถสื่อความคิดได้อย่างรวดเร็ว จัดทำเป็นรูปเล่มอย่างเรียบร้อย มีราคาถูก และใช้ได้ง่าย จึงเป็นสื่อหลักที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่นิยมใช้ โดยเฉพาะเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตซึ่งมีเนื้อหาความรู้ที่กว้างขวางและต้องทันสมัยอยู่เสมอ การใช้หนังสือและหนังสือพิมพ์จึงมีความจำเป็นมากที่สุด เพราะจะช่วยทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และทันกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ส่วนเนื้อหาในกลุ่มประสบการณ์พิเศษมุ่งให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การจัดกระบวนการสอนจึงต้องเน้นทักษะสัมพันธ์ (หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)) การใช้หนังสือจะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจนเกิดความชำนาญได้ นอกจากนี้ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ควรให้ความสำคัญกับการใช้วารสารเพื่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น โดยเฉพาะวารสารทางวิชาการซึ่งมีเนื้อหาใหม่ ๆ และทันสมัย เกี่ยวข้องกับบทเรียนในรายวิชาต่าง ๆ สามารถนำมาใช้เสริมความรู้และประสบการณ์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

วัสดุไม่ตีพิมพ์ของห้องสมุดที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้เพื่อการเรียนการสอน พบว่าครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ใช้รูปภาพ ยกเว้นครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่ใช้แผนที่ จากข้อค้นพบที่ได้จะเห็นว่าครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการใช้รูปภาพเพื่อการเรียนการสอนมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารูปภาพเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ใช้งบประมาณในการจัดทำน้อย ง่าย ใช้ได้สะดวกโดยไม่ต้องใช้วิธีการมากนัก ช่วยให้ผู้เข้าใจเรื่องราวได้อย่างกว้างขวาง และสามารถนำไปสอนได้กับทุกกลุ่มประสบการณ์ แต่ทั้งนี้ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ชนิดอื่น ๆ ด้วย เช่น แถบบันทึกเสียง วิดีทัศน์ แผ่นใส และอื่น ๆ ซึ่งจะดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ดีกว่าการใช้รูปภาพแต่เพียงอย่างเดียว ส่วนครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่ใช้แผนที่เพื่อการเรียนการสอนด้วย นอกเหนือจากการใช้แต่เพียงรูปภาพ อาจเป็นเพราะ เนื้อหาในกลุ่มประสบการณ์นี้เกี่ยวข้องกับประเทศเพื่อนบ้าน ประชากรศึกษา การเมืองและการปกครอง (หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)) จึงมีความจำเป็นต้องใช้สื่อชนิดนี้มากกว่ากลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ

ประเภทของหนังสือที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้เพื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ใช้หนังสือเรียนหรือแบบเรียน ยกเว้นครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่ใช้หนังสือความรู้ทั่วไป สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่ใช้หนังสือสำหรับผู้สอน และครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่ใช้หนังสืออ่านประกอบหรือหนังสืออ่านเพิ่มเติม ทั้งนี้เพราะหนังสือเรียนหรือแบบเรียนมีเนื้อหาวิชาและการเรียนอย่างละเอียดครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตรซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนส่วนใหญ่จึงนิยมใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเหมวดี กาญจนสกุล (2528) ที่พบว่าประเภทหนังสือที่ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่ใช้ค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนได้แก่ แบบเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเล่มอื่นนอกเหนือจากเล่มที่ใช้เป็นประจำ ส่วนครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่ใช้หนังสือความรู้ทั่วไป อาจเป็นเพราะเนื้อหาในกลุ่มประสบการณ์ดังกล่าวตามที่หลักสูตรกำหนดมีรายละเอียดเจาะจงเกินไปไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว การใช้หนังสือความรู้ทั่วไปจึงมีความเหมาะสม

เพราะจะช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างกว้างขวางและทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากมีเนื้อหา หลากหลาย ครอบคลุมวิชาการสาขาต่าง ๆ ทั้งกว้างและเฉพาะเจาะจง สำหรับครูผู้สอนกลุ่ม สร้างเสริมลักษณะนิสัยขั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่ใช้หนังสือสำหรับผู้สอนเพราะ เป็นกลุ่ม ประสบการณ์ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนในด้านค่านิยม เจตคติ พฤติกรรม และบุคลิกภาพ การสอนโดยใช้ หนังสือสำหรับผู้สอน โดยเฉพาะหนังสือคู่มือครู จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสนอง จุดประสงค์ของหลักสูตรได้ เพราะ เนื้อหาในหนังสือดังกล่าวนอกจากจะ ประกอบด้วยจุดประสงค์ ของรายวิชา และเนื้อหาตามหลักสูตรแล้ว ยังประกอบด้วยเนื้อหาที่ครูควรรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ เรียน วิธีสอน อุปกรณ์การสอน และวิธีวัดผล นอกจากนี้ครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษขั้นประถม ประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่ใช้หนังสืออ่านประกอบหรือหนังสืออ่านเพิ่มเติม เนื่องจาก เป็นวิชาที่ ต้องฝึกทักษะพื้นฐานในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามความเหมาะสมแก่วัยของนักเรียน การใช้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมจะช่วยให้เด็กเรียนมีความรู้และประสบการณ์ที่กว้างขวางขึ้น เพราะนักเรียน สามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองได้ตลอดเวลา นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน แต่เพียงอย่างเดียว

ข้อวิจารณ์ที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้เพื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มทักษะในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้ วารสารแม่คพระถนปลาย ส่วนครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้ วารสารใกล้หมอ และครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์เดียวกันชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้วารสารรู้รอบตัว สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยขั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้วารสารสตรีสาร และครูผู้สอน กลุ่มประสบการณ์เดียวกันชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้วารสารศิลปวัฒนธรรม นอกจากนี้ครูผู้สอนกลุ่ม การงานและพื้นฐานอาชีพในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้วารสารขวัญเรือน และครูผู้สอน กลุ่มประสบการณ์พิเศษขั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้วารสารสตรีสาร และครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์ เดียวกันชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้วารสารแม่คพระถนปลาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนกลุ่ม ทักษะจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบประจำภาค หรือศึกษาต่อ วารสารแม่คพระถนปลายจึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับกลุ่มประสบ การณ์นี้โดยตรง ประกอบกับมีแบบฝึกหัดเสริมทักษะใหม่ ๆ และทันสมัยให้นักเรียนสามารถศึกษา และหาคำตอบด้วยตนเองได้ ส่วนครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้วารสารใกล้หมอ และครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์เดียวกันชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้วารสารรู้

รอบตัว อาจเป็นเพราะวารสารใกล้หมอมมีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ การดูแลรักษาสุขภาพ ร่างกายต่าง ๆ ที่ทันสมัยเหมาะสมที่จะนำมาใช้ประกอบการสอนในเรื่องสิ่งที่มีชีวิต และชีวิตในบ้านได้ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นชั้นที่นักเรียนต้องมีความรู้อย่างกว้างขวาง เพื่อนำไปศึกษาต่อ หรือออกไปประกอบอาชีพ การใช้วารสารรื้อรอบตัวจะช่วยเสริมประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวางขึ้น ท้นต่อเหตุการณ์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ส่วนครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้วารสารสตรีสาร และครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์เดียวกัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้วารสารศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากวารสารสตรีสารมีเนื้อหาที่เร้าความสนใจของนักเรียนเป็นอย่างดี เพราะมีเกมต่าง ๆ นิทาน สิ่งประดิษฐ์ที่น่าสนใจ การประกวดวาดภาพ และคาถากลอนต่าง ๆ ครูผู้สอนจึงนิยมมาใช้ แต่สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นชั้นที่ต้องเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ให้แก่นักเรียนก่อนที่จะจบการศึกษา เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ ครูผู้สอนจึงนิยมใช้วารสารศิลปวัฒนธรรม เพราะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับศิลปและวัฒนธรรมของชาติที่นักเรียนควรเอาแบบอย่าง นอกจากนี้ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้วารสารขวัญเรือน เพราะมีรายละเอียดเกี่ยวกับงานฝีมือใหม่ ๆ สามารถนำมาให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพต่อไปได้ และครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้วารสารสตรีสาร และครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์เดียวกันชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้วารสารแม่คปรถมปลาย เพราะเนื้อหาในวารสารสตรีสารมีเกมเสริมทักษะภาษาอังกฤษใหม่ ๆ ที่น่าสนใจสามารถนำมาใช้ประกอบการสอนได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะช่วยเร้าความสนใจของนักเรียน ทำให้ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน แต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้วารสารแม่คปรถมปลาย เพราะวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ต้องฝึกทักษะพื้นฐานที่สำคัญให้แก่นักเรียน การหาแบบฝึกหัดใหม่ ๆ มาให้นักเรียนทำ จะช่วยให้นักเรียนมีความรู้ที่กว้างขวางยิ่งขึ้น

หนังสือพิมพ์ที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ให้นักเรียนค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ ให้นักเรียนค้นคว้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์เดลินิวส์มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ขาดแคลนงบประมาณจัดซื้อหนังสือพิมพ์ให้มีจำนวนมากซื้อได้ ดังนั้นหนังสือพิมพ์ที่จัดให้บริการส่วนใหญ่จึง เป็นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ซึ่งเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เพราะเสนอข่าวสารและเกร็ดความรู้ต่าง ๆ ที่น่าสนใจและมีความทันสมัย ครูผู้สอนส่วนใหญ่จึงให้นักเรียนค้นคว้าจากหนังสือพิมพ์ดังกล่าวมากที่สุด แต่ทั้งนี้การใช้หนังสือพิมพ์

ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ซึ่งส่วนใหญ่จะเสนอข่าวเร้าอารมณ์ และการใช้สำนวนภาษาที่ไม่ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาที่ดี ตลอดจนการอธิบายความที่ไม่ชัดเจนทำให้เข้าใจยาก ครูผู้สอนจึงควรชี้แจงและแนะนำให้นักเรียนมีความเข้าใจที่ถูกต้อง รวมทั้งควรเลือกหนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อหาสาระและสำนวนภาษาที่เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้หรือระดับความคิดของผู้เรียนให้มากที่สุด โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพที่เน้นการเสนอข่าวที่มีสาระความรู้แก่ผู้อ่าน เช่น หนังสือพิมพ์สยามรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ หนังสือพิมพ์สยามกีฬา หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ โดยที่ครูบรรณาธิการจัดการจัดหาหนังสือพิมพ์ให้มีจำนวนมากพอไว้ให้บริการอย่างเพียงพอ ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถเลือกใช้นิตยสารที่เหมาะสมและตรงตามจุดประสงค์มากยิ่งขึ้น

ความเหมาะสมของวัสดุสารนิเทศของห้องสมุดที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้เพื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าวัสดุสารนิเทศของห้องสมุดมีจำนวนไม่เพียงพอแก่การให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทร มีนาทุ่ง (2526) เหมวดี กาญจนสกุล (2528) และพวงพยอม สິงทอง (2529) ที่พบว่าวัสดุตีพิมพ์ของห้องสมุดโดยเฉพาะหนังสือและวารสารมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้บริการ เหตุที่ห้องสมุดโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง ขาดแคลนหนังสือและวารสารนั้น อาจเป็นเพราะขาดแคลนงบประมาณการจัดซื้อ และอาจเป็นเพราะหนังสือและวารสารที่มีอยู่ขาดการดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพที่นำไปให้บริการได้

การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนการสอน

ความถี่ในการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนการสอนของครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนการสอนเป็นบางครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มีเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนมาก ครูผู้สอนจึงมักจะสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนเพื่อให้ทันตามหลักสูตรกำหนด และอาจเป็นเพราะห้องสมุดอยู่แยกต่างหากจากห้องเรียน และในแต่ละห้องเรียนมีมุมหนังสืออยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนการสอนอีก รวมทั้งอาจเป็นเพราะวัสดุตีพิมพ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุดไม่ตรงกับความต้องการของครูผู้สอน นอกจากนี้อาจทำ

ทำให้เสียเวลาไปมาในการเข้าใช้ห้องสมุด ซึ่งส่งผลให้มีเวลาสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนน้อยลง ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรฉบับ ปรับปรุงนั้นครูผู้สอนควรรู้ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนการสอนอยู่เสมอ เพื่อฝึกให้นักเรียน รู้จักวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น โดยอาจจะกำหนดงานให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้านอก เหนือจากเวลาเรียนมากยิ่งขึ้น หรือใช้บริการยืมวัสดุสารนิเทศมาใช้สอนที่ห้องเรียน โดยอาจ จะทำในลักษณะของการจัดให้มีการหมุนเวียนหนังสือและสื่อการเรียนการสอนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ วิชาที่สอนมาจัดให้บริการที่มุมหนังสือในห้องเรียนแต่ละวัน เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า ประกอบการเรียนการสอนก็จะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ครูและนักเรียนได้เป็นอย่างดี และ ที่สำคัญที่สุดผู้บริหารโรงเรียนและครูบรรณารักษ์จะต้องให้ความสำคัญในการจัดหาวัสดุสารนิเทศ ใหม่ๆ ทั้งสมัย มีเนื้อหาสอดคล้องกับบทเรียน และมีจำนวนเพียงพอแก่ความต้องการ จัดให้ บริการในทุกกลุ่มประสบการณ์ ก็จะช่วยให้เกิดความสนใจให้ครูและนักเรียนเข้าใช้บริการมาก ยิ่งขึ้น

ลักษณะการค้นคว้าในห้องสมุดของนักเรียนตามคำแนะนำของครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ส่วนใหญ่ให้นักเรียนค้นคว้าเป็นกลุ่ม ยกเว้นครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่ให้นักเรียนค้นคว้าทั้งชั้นเรียน ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม เพื่อฝึกให้นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหาเป็นกลุ่มและรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการ ทำงานต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ (2518) และ วิชา สุประดิษฐ์ ณ อยุธยา (2516) ที่พบว่า วิธีที่ครูส่วนใหญ่แนะนำให้นักเรียนใช้ห้องสมุด โรงเรียนค้นคว้าประกอบการเรียนมากที่สุด คือ ให้ค้นคว้าและเขียนรายงานส่ง โดยให้ทำเป็น กลุ่มและรายบุคคล สำหรับกลุ่มประสบการณ์พิเศษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครูผู้สอนส่วนใหญ่ให้นักเรียนค้นคว้าทั้งชั้นเรียน เนื่องจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นชั้นเริ่มต้นของการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษ การค้นคว้าข้อมูลจำเป็นต้องให้นักเรียนค้นคว้าร่วมกันทั้งชั้นเรียน เพราะเป็น ภาษาใหม่ นักเรียนยังไม่มีทักษะในการค้นคว้าเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มได้ ฉะนั้นการให้นักเรียน รู้จักทำงานร่วมกัน ช่วยกันแก้ปัญหาจะช่วยให้นักเรียนเรียนด้วยความมั่นใจยิ่งขึ้น และเป็นการ สร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชานี้ด้วย

วิธีการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้การสอนของครูผู้สอนในแต่ละกลุ่ม
 ประสพการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสพการณ์ส่วนใหญ่
 ใช้วิธีการให้นักเรียนเข้าไปค้นคว้าแล้ว เขียนรายงานส่ง เนื่องจากในระดับชั้นนี้ นักเรียนต้องการ
 ความรู้อย่างกว้างขวาง การฝึกให้นักเรียนมีนิสัยรักการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง จึงมีความ
 จำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พันทิพา เมฆบูรณ์ (2514) พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ
 (2518) และ พวงพยอม สอิ้งทอง (2529) ที่พบว่าวิธีที่ครูส่วนใหญ่แนะนำให้นักเรียนใช้ห้องสมุด
 จริงเรียนค้นคว้าประกอบการเรียนมากที่สุดคือ อ่านค้นคว้าและ เขียนรายงานส่ง และขัดแย้งกับงาน
 วิจัยของ เหมวดี กาญจนสกุล (2528) ที่พบว่าวิธีการที่ครูส่วนใหญ่แนะนำให้นักเรียนค้นคว้าใน
 ห้องสมุดจริงเรียนคือ บอกรายชื่อหนังสือให้นักเรียนไปค้นคว้าแล้วนำมาอภิปรายร่วม
 กันในชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรต่างระดับชั้นกัน นักเรียนชั้นมัธยม
 ศึกษา หรือชั้นประถมศึกษาตอนปลายย่อมมีทักษะในการเขียนรายงานมากกว่านักเรียนชั้นประถม
 ศึกษาตอนต้น

ความมุ่งหมายในการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้การสอนของครูผู้สอน
 ในแต่ละกลุ่มประสพการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่าครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสพการณ์
 ส่วนใหญ่มีความมุ่งหมายในการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน ยกเว้นครูผู้สอน
 กลุ่มทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และครูผู้สอนกลุ่มประสพการณ์พิเศษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่
 5-6 ส่วนใหญ่มีความมุ่งหมายในการใช้ห้องสมุดเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและสนใจ
 ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจากงานวิจัยนี้สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประม
 ติศึกษาแห่งชาติ (2535) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายที่สำคัญของการใช้ห้องสมุดจริงเรียนไว้ว่า
 เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน บุคลากรในโรงเรียน และชุมชน แสดงว่าครูผู้สอน
 แต่ละกลุ่มประสพการณ์ส่วนใหญ่ต่างก็มีความมุ่งหมายหลักที่ตัวนักเรียน คือฝึกให้นักเรียนเป็นนัก
 ค้นคว้าและนักอ่าน ถ้านักเรียนได้มีโอกาสค้นคว้าจากห้องสมุดบ่อย หรือเสมอ ๆ แล้วนานเข้าจะ
 คิดเป็นนิสัยรักการอ่านและรักการค้นคว้า รู้จักหาคำตอบหรือแก้ปัญหาด้วยการค้นคว้าจากหนังสือ
 โดยเฉพาะกลุ่มทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และกลุ่มประสพการณ์พิเศษในระดับชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 5-6 จะเน้นการปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและสนใจศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง
 ทั้งนี้เพราะ เป็นกลุ่มที่มุ่งหาความรู้และประสพการณ์แก่ผู้เรียนสำหรับใช้ เป็นเครื่องมือในการดำรง
 ชีวิต การสร้างนิสัยการใช้ห้องสมุดแก่นักเรียนเพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

อยู่เสมอจะช่วยให้เด็กเรียนได้รับความรู้ใหม่ ๆ มีความรู้และความคิดกว้างไกล ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต

การรับรู้ของครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เกี่ยวกับความสนใจและความร่วมมือของนักเรียนในการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่านักเรียนสนใจและให้ความร่วมมือดี ซึ่งสอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา อ้างใน ศุภมาศ ณ ถลาง (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย (ท 203) กับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสวนกลาง ปีพุทธศักราช 2530 และ 2531 พบว่า ประโยชน์ที่ได้จากการสอนโดยใช้ห้องสมุด นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจและตั้งใจเรียน มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายดีกว่าเดิมและรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุดช่วยเพิ่มความสนใจของนักเรียน เพราะมีสื่อการเรียนการสอนหลายประเภท ตลอดจนการจัดบรรยากาศของห้องสมุดที่เหมาะสม

การเตรียมตัวของครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เพื่อใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ได้มีการเตรียมตัวในการใช้ห้องสมุดโดยชี้แจงนักเรียนให้เข้าใจในจุดประสงค์วิธีการค้นคว้า และผลการค้นคว้ายกเว้นครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และประสบการณ์พิเศษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่มีการเตรียมตัวในการใช้ห้องสมุดโดยอ่านหลักสูตรว่ามีบทเรียนตอนใดที่ควรสอนโดยใช้ห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับ จุฑามาศ สุวรรณโครธ (2519) ศุภมาศ ณ ถลาง (2532) สุกัญญา ศรีสีบสาย (2533) และ รสา วงศ์ยังอยู่ (2534) ได้กล่าวถึงการเตรียมตัวของครูในการใช้ห้องสมุดไว้คล้ายคลึงกันดังนี้ 1) ศึกษาหลักสูตร คู่มือหลักสูตร และเอกสารส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักสูตร 2) ศึกษารายวิชาที่จะสอนให้เข้าใจโดยพิจารณารายละเอียดที่จะสอน 3) ทำแผนการสอนวิชาที่จะสอน 4) ติดต่อกับครูบรรณารักษ์เพื่อร่วมกันพิจารณาเลือกวัสดุสารนิเทศที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระและการจัดกิจกรรม 5) กำหนดวันเวลาที่จะให้เด็กเรียนมาศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด และ 6) ชี้แจงวิธีการศึกษาค้นคว้า และ เสนอรูปแบบรายงานที่ถูกต้อง แสดงว่าครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ต้องการให้นักเรียนทราบแนวทางปฏิบัติ ตลอดจนจุดมุ่งหมายของการเรียนเพื่อให้นักเรียนจะได้ปฏิบัติตนได้ถูกต้องในการใช้ห้องสมุด โดยเฉพาะกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ซึ่งมีความหลากหลาย

หลายทั้ง เนื้อหาและวิธีการจัดกิจกรรม ครูผู้สอนส่วนใหญ่จึงให้ความสำคัญในการอ่านหลักสูตรว่า มีบทเรียนตอนใดที่การสอนโดยวิธีห้องสมุดเป็นพิเศษ

การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเสริมความรู้ของครู

การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเสริมความรู้ของครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงพยอม สິงทอง (2529) ที่พบว่าครูส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนเพื่อค้นคว้าประกอบการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าห้องสมุดเป็นแหล่งรวมวัสดุสารนิเทศต่าง ๆ ที่ทันสมัย ซึ่งครูสามารถใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติมความรู้ที่จะสอนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นได้

วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเสริมความรู้ของครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น ส่วนครูผู้สอนกลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าประกอบการสอนนักเรียน และครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่นอกจากมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นคว้าประกอบการสอนนักเรียนแล้วยังใช้เพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ สุกัญญา ศรีสืบสาย (2536) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการพัฒนาห้องสมุดสำหรับครูว่า ควรพิจารณา ดังนี้ 1) การส่งเสริมให้ครูได้นำความรู้จากห้องสมุดไปใช้ในการสอน 2) การส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ และ 3) การส่งเสริมให้ครูได้มีความก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น แต่สำหรับครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าประกอบการสอนนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากเพื่อนำมาประกอบการสอนนักเรียนให้มีพื้นฐานความรู้ที่สำคัญ สำหรับสอบประจำภาคเรียนเพื่อขอจบ

การศึกษา หรือสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นไป

ประเภทของ เอกสารหลักสูตรที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้เพื่อเสริมความรู้ พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่ใช้คู่มือครู ยกเว้นครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่ใช้แบบเรียน ทั้งนี้ เนื่องจากคู่มือครูเป็นหนังสือที่ให้ความรู้ และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับหลักการสอน วิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียน จึงให้ความสะดวกแก่ครูผู้สอนในการนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่ใช้แบบเรียน อาจเป็นเพราะวิชาดังกล่าวตามหลักสูตร มีเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนมาก ครูผู้สอนจึงมักใช้หนังสือแบบเรียนซึ่งมีเนื้อหาวิชาและการเรียนอย่างละเอียด ครบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตร

บริการพิเศษที่ห้องสมุดจัดขึ้นสำหรับครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับความรู้ - คณิตที่รวดเร็ว และให้ยืมนานกว่านักเรียน ส่วนครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มประสบการณ์พิเศษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับความช่วยเหลือครูในการดูแลจัดหาหนังสือ นอกจากนี้ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้รับความรู้แนะนำหนังสือตามชั้นเรียน และครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นอกจากจะได้รับความรู้แนะนำหนังสือตามชั้นเรียนแล้วยังได้รับความช่วยเหลือครูในการดูแลจัดหาหนังสือด้วย จากข้อมูลเหล่านี้จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรได้รับการบริการพิเศษที่ห้องสมุดจัดขึ้นแตกต่างกันตามความเหมาะสมของลักษณะกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งจะพบว่าครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ให้ความสำคัญกับหนังสือที่จะใช้ประกอบการสอนเป็นพิเศษ โดยต้องการทราบหนังสือใหม่ ๆ ทันสมัย มีเนื้อหาสอดคล้องกับวิชาที่เรียน เพื่อยืมมาใช้ศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติมความรู้หรือนำมาใช้ประกอบการสอนนักเรียน

ประโยชน์ที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ได้รับความรู้จากการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเสริมความรู้ พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าช่วยทำให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ ยกเว้นครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าช่วยย้่าการสอนมีประสิทธิภำพยั้งขึ้น จากงานวิจัยนี้จะเห็นว่า ห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมของครู เพื่อให้ทันกับวิทยาการใหม่ ๆ เป็นแหล่งช่วยเตรียมการสอน เตรียมอุปกรณ์ประกอบการสอน การที่ห้องสมุดมีหนังสือ และวัสดุประกอบการค้นคว้าอย่างเพียงพอและมีคุณภาพ ย่อมทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภำพและบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร ดังนั้น แนวทางหนึ่งในการพัฒนาและปรับปรุงห้องสมุดก็คือควรจะได้มีการศึกษาความต้องการของผู้ใช้ โดยเฉพาะครูผู้สอน เพื่อจะได้จัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งวิทยาคารอย่างแท้จริง

สาเหตุที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ไม่ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเสริมความรู้ พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหนังสือส่งเสริมความรู้สำหรับครูมีน้อย ยกเว้นครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าวิชาที่สอนมีความจำเป็นในการใช้ห้องสมุดน้อย และครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีความเห็นว่านอกจากหนังสือส่งเสริมความรู้สำหรับครูมีน้อยแล้ว วิชาที่สอนยังมีความจำเป็นในการใช้ห้องสมุดน้อยด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทร มีนาทุ่ง (2526) ที่พบว่าปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม มีหนังสือค้นคว้าสำหรับครูโดยเฉพาะมีน้อยทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูบรรณารักษ์ในระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติงานเพียงคนเดียว มีชั่วโมงสอนมาก เพราะต้องเป็นครูประจำชั้นด้วย และต้องปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย จึงทำให้ไม่มีเวลาจัดหาหนังสือส่งเสริมความรู้สำหรับครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ได้ นอกจากนี้อาจเป็นเพราะงบประมาณที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัดไม่เพียงพอ รวมทั้งงบประมาณที่ได้ส่วนใหญ่อำจจัดซื้อหนังสือ และวัสดุต่าง ๆ สำหรับผู้เรียน จึงควรรำงบประมาณสำหรับจัดซื้อหนังสือส่งเสริมความรู้ครูในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ให้เพียงพอแก่ความต้องการ สำหรับครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าวิชาที่สอนมีความจำเป็นในการใช้ห้องสมุดน้อย อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีห้องภาษาอังกฤษซึ่งเป็นที่รวบรวมสื่อและอุปกรณ์การสอนวิชาภาษาอังกฤษไว้บริการโดยตรง ประกอบกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษที่หลักสูตรกำหนดมีมาก ครูผู้สอนส่วนใหญ่จึงมักใช้แบบเรียนเป็นหลัก เพราะมีเนื้อหาที่จำเป็นและเหมาะสมอยู่แล้ว

ประเด็นหลักที่ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

จากการสรุปและอภิปรายผลข้างต้น ผู้วิจัยพอที่จะสรุปประเด็นหลัก ๆ จากการวิจัยครั้งนี้ได้ดังต่อไปนี้

ด้านการใช้บริการและกิจกรรมของห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน

1. บริการของห้องสมุดที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่นำมาใช้ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการคือ บริการให้อ่านอย่างเสรี โดยเฉพาะครูผู้สอนกลุ่มทักษะและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยส่วนใหญ่นำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการให้อ่านอย่างเสรีมากที่สุด ส่วนบริการที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์แนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการน้อยที่สุดคือ บริการแนะนำวัสดุสารนิเทศ โดยเฉพาะครูผู้สอนกลุ่มทักษะและกลุ่มประสบการณ์พิเศษแนะนำให้นักเรียนเข้าไปใช้บริการแนะนำวัสดุสารนิเทศน้อยที่สุด
2. บริการของห้องสมุดที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่นำมาใช้ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เข้าไปใช้เอง คือบริการจองและยืมพิเศษชั่วคราว โดยเฉพาะครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มประสบการณ์พิเศษส่วนใหญ่นำไปใช้บริการจองและยืมพิเศษชั่วคราวมากที่สุด
3. กิจกรรมของห้องสมุดที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้เพื่อการเรียนการสอนมากที่สุด ได้แก่ การทนายปัญหา การเล่านิทาน การจัดป้ายนิเทศ และแนะนำการอ่าน ส่วนกิจกรรมที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ใช้เพื่อการเรียนการสอนน้อยที่สุดคือ กิจกรรมการฉายแผ่นภาพนิ่ง

ด้านการใช้วัสดุสารนิเทศของห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน

1. วัสดุตีพิมพ์ของห้องสมุดที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่นำมาใช้ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้เพื่อการเรียนการสอนคือ หนังสือและหนังสือพิมพ์ โดยเฉพาะครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตส่วนใหญ่นำไปใช้หนังสือและหนังสือพิมพ์มากที่สุด ส่วนประเภทของหนังสือที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่นำมาใช้ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้เพื่อการเรียนการสอนมากที่สุด ได้แก่ หนังสือเรียนหรือแบบเรียน หนังสือสำหรับผู้สอน และหนังสืออ่านประกอบหรือ

หนังสืออ่านเพิ่มเติม สำหรับชื่อวารสารที่ใช้เพื่อการเรียนการสอนมากที่สุด ได้แก่ วารสารสตรีสาร วารสารรัฐรอบตัว วารสารขวัญเรือน และชื่อหนังสือพิมพ์ที่ใช้เพื่อการเรียนการสอนมากที่สุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

2. วัสดุไม่ตีพิมพ์ของห้องสมุดที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่นำมาใช้ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้เพื่อการเรียนการสอนคือ รูปภาพ โดยเฉพาะครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและกลุ่มประสบการณ์พิเศษส่วนใหญ่นำรูปภาพมากที่สุด ส่วนวัสดุไม่ตีพิมพ์ที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ใช้เพื่อการเรียนสอนน้อยที่สุด ได้แก่ สไลด์ แผ่นใส และฟิล์มสตริป

3. ความเหมาะสมของวัสดุสารนิเทศของห้องสมุดที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่นำมาใช้ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้เพื่อการเรียนการสอน พบว่า หนังสือมีจำนวนไม่เพียงพอแก่การให้บริการ โดยเฉพาะหนังสือกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมีปัญหามากที่สุด ส่วนความทันสมัยของหนังสือนั้น พบว่า หนังสือกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตมีเนื้อหาทันสมัยมากที่สุด สำหรับหนังสือกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพมีเนื้อหาตรงกับวิชาที่สอนมากที่สุด และหนังสือกลุ่มประสบการณ์พิเศษมีเนื้อหาไม่ตรงกับวิชาที่สอนมากที่สุด

ด้านการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนการสอน

1. ครูผู้สอนส่วนใหญ่นำมาใช้ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 นำนักเรียนไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุดในเวลาเรียน โดยเฉพาะครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนเป็นประจำมากที่สุด ส่วนครูผู้สอนกลุ่มทักษะและกลุ่มประสบการณ์พิเศษใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนน้อยกว่ากลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ

2. ครูผู้สอนส่วนใหญ่นำมาใช้ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 แนะนำนักเรียนทั้งชั้นเรียนให้ไปค้นคว้าหนังสือในห้องสมุดได้สูงกว่ามาตรฐานขั้นต่ำห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2535 ซึ่งกำหนดไว้ว่า ครูผู้สอนควรแนะนำนักเรียนทั้งชั้นเรียนให้ไปค้นคว้าในห้องสมุด 3-4 กลุ่มประสบการณ์

ด้านการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่ง เสริมความรู้ของครู

1. ครูผู้สอนส่วนใหญ่ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใช้ห้องสมุดศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะจะใช้เพื่อการอ่านและค้นคว้าหนังสือในช่วงระหว่างเวลาพักกลางวันมากที่สุด และใช้ห้องสมุดระหว่างเวลาเรียนน้อยที่สุด
2. ครูผู้สอนส่วนใหญ่ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อค้นคว้าประกอบการสอนนักเรียน และเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น
3. สาเหตุที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ไม่ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่ง เสริมความรู้ เพราะหนังสือส่งเสริมความรู้สำหรับครูมีน้อย

ด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับปัญหาการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ใน 4 ด้าน มีดังนี้

ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการใช้บริการและกิจกรรมของห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน

ครูผู้สอนส่วนใหญ่ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖-6 มีความเห็นว่า ครูบรรณารักษ์จัดกิจกรรมของห้องสมุดไม่เพียงพอแก่ความต้องการและไม่ต่อเนื่อง เพราะมีการกิจนด้านการสอนมาก และขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทร มีนาทุ่ง (2526) และ พวงพยอม สอึ้งทอง (2529) ที่พบว่าห้องสมุดไม่ค่อยได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดป้ายนิเทศ การเล่านิทาน การประกวดการอ่าน ฯลฯ เพราะครูบรรณารักษ์ไม่มีเวลาเพียงพอ เนื่องจากต้องทำการสอน และขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับบัญชา ด้านงบประมาณและกำลังใจ จากปัญหาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าครูบรรณารักษ์ยังไม่สามารถดำเนินงานด้านกิจกรรมได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งที่เป็นงานหลักที่สำคัญมากที่สุดในการจูงใจให้มีผู้ใช้ห้องสมุดเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะครูบรรณารักษ์ไม่มีเวลาในการปฏิบัติงานด้านกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ และขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าว จึงควรที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญกับงานด้านกิจกรรมของห้องสมุดมากยิ่งขึ้น และลดชั่วโมงสอนให้น้อยลง ดังที่ เหมวดี กาญจนสกุล (2528) เสนอแนะว่าควรให้ครูบรรณารักษ์มีเวลาทำงานห้องสมุดอย่างเต็มที่ ถ้าจำเป็นต้องสอน

ด้วยก็ไม่ควรมีชั่วโมงสอนเกินสัปดาห์ละ 30 คาบ หรือ 10 ชั่วโมง รวมทั้งให้ครูบรรณารักษ์รับผิดชอบงานด้านอื่น ๆ ให้น้อยลง หรือแต่งตั้งครูผู้ช่วยบรรณารักษ์ให้มีหน้าที่ช่วยงานในห้องสมุดก็จะช่วยให้ครูบรรณารักษ์มีเวลาจัดกิจกรรมของห้องสมุดมากขึ้น สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างเพียงพอและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ควรสนับสนุนในด้านงบประมาณให้เพียงพอและสม่ำเสมอ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับการจัดกิจกรรมประเภทต่าง ๆ นั้น ครูบรรณารักษ์ควรจัดกิจกรรมมาให้เหมาะสมและสม่ำเสมอ ทั้งกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การสอน โดยกิจกรรมต่าง ๆ ที่เลือกจัดนั้นต้องสนองความต้องการ ความสนใจของผู้ใช้บริการ โดยเฉพาะนักเรียน รวมทั้งต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาด้วย

ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการวิจัยวัสดุสารสนเทศของห้องสมุดเพื่อการเรียน

การสอน

ครูผู้สอนส่วนใหญ่ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีความเห็นว่า หนังสือค้นคว้าประกอบการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์มีน้อยไม่เพียงพอแก่ความต้องการของครูและนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เหมวดี กาญจนสกุล (2528) รักษ์ไทย อรุณรัตน์โนภาส (2533) สุนทร มีนาทุ่ง (2526) และ ปราณี สารมาศ (2530) ที่พบว่าหนังสือมีน้อยไม่เพียงพอที่จะใช้ค้นคว้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณการจัดซื้อหนังสือน้อย และหนังสือที่มีอยู่ขาดการดูแลเอาใจใส่ทำให้ชำรุดและสูญหาย ซึ่งควรที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจะต้องเพิ่มงบประมาณการจัดซื้อหนังสือค้นคว้าในทุกกลุ่มประสบการณ์ให้แก่โรงเรียนมากขึ้น หรือผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูร่วมมือกันจัดหาหนังสือ โดยขอรับบริจาคเงินหรือหนังสือและวัสดุอื่น ๆ จากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน เช่น สมาคมครูและผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน กรรมการศึกษานอกโรงเรียน สำนักพิมพ์ต่าง ๆ หรือจัดทำโครงการทอดผ้าป่าหนังสือเข้าห้องสมุด และใช้เงินรายได้ของโรงเรียนที่ได้รับจาก เงินค่าสมัครเป็นสมาชิกของห้องสมุด ค่าบำรุงของสมาชิกเงินจากการจัดซื้อหนังสือ และเงินจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมาใช้ในการจัดซื้อหนังสือ นอกจากนี้คณะครูควรมีส่วนร่วมโดยการจัดทำหนังสือเสริมความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ วิชาที่สอนให้มากขึ้น ซึ่งนอกจากจะช่วยเพิ่มจำนวนหนังสือให้กับห้องสมุดแล้วยังเป็นผลงานทาง

วิชาการที่สำคัญของครูด้วย ในส่วนของการดูแลรักษาหนังสือนั้น ครูบรรณารักษ์ควรให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบงานห้องสมุดที่มากขึ้น เช่น การระวังรักษาหนังสือ การซ่อมหนังสือการจัดหนังสือชั้นชั้น และอื่นๆ ซึ่งนอกจากจะช่วยแบ่งเบาภาระของครูบรรณารักษ์ให้สามารถปฏิบัติงานด้านอื่นๆอย่างเต็มที่แล้ว ยังช่วยเพิ่มประสบการณ์ในการทำงานและการใช้ห้องสมุดให้แก่นักเรียนด้วย

ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้การสอน

ครูผู้สอนส่วนใหญ่แต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีความเห็นว่า ห้องสมุดมีเนื้อที่คับแคบไม่เพียงพอแก่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พจนา จันทร์ฉาย (2514) พวา พันธุ์เมฆา (2512) สวรรค์ แก้วเหล็ก (2512) รัถพร ชังธาดา (2513) และ ดร.ณิ ทาดวงตา (2529) ที่พบว่า ห้องสมุดมีสถานที่คับแคบไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ใช้ ทั้งนี้จะเป็นเพราะห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นห้องเรียนอาคารเรียนหรืออาคารอื่น ๆ เมื่อจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นจึงไม่สามารถขยายเนื้อที่ของห้องสมุดได้ ซึ่งในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนควรสำรวจห้องเรียนที่มีเนื้อที่มากกว่าจัดทำเป็นห้องสมุดแทน หรือของงบประมาณในการขยายห้องสมุดหรือต่อเติมอาคารเรียนเพื่อจัดทำเป็นห้องสมุด เช่น ใต้ถุนอาคารเรียน ซึ่งในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานดังกล่าวให้แก่โรงเรียนที่มีปัญหาที่มากขึ้นและทั่วถึง นอกจากนี้ควรกำหนดนโยบายในการจัดตั้งห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นอาคารเอกเทศมากยิ่งขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกประโยชน์ได้ผลอย่างคุ้มค่า

ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเสริมความรู้ของครู

ครูผู้สอนส่วนใหญ่ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีความเห็นว่า หนังสือส่งเสริมความรู้ของครูในด้านวิชาการและหนังสือส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพมีน้อยไม่เพียงพอแก่ความต้องการ และหนังสือที่มีอยู่เก่าและล้าสมัย ทั้งนี้จะเป็นเพราะงบประมาณที่ได้รับส่วนใหญ่นำมาใช้ในการจัดซื้อหนังสือสำหรับนักเรียนและหนังสือเสริมความรู้สำหรับครูมักสูญหาย เพราะเมื่อครูย้ายโรงเรียนจะนำหนังสือติดตัวไปด้วย อีกทั้งหนังสือมีน้อยจึงต้องใช้ร่วมกันทำให้ชำรุดและเสียหายเร็วขึ้น และเมื่อมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรจะทำให้หนังสือที่มีอยู่เก่าและล้าสมัย จึงควรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

แห่งชาติจะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาตัวครูที่มีความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ มากขึ้น โดยจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือ เสริมความรู้สำหรับครูในทุกกลุ่มประสบการณ์ให้เพียงพอแก่ความต้องการ นอกจากนี้ควรเร่งรัดในการแจกจ่ายหนังสือไปยังโรงเรียนต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและทั่วถึง เพื่อให้ทันกับความต้องการของครู ในส่วนของกรมวิชาการควรพัฒนาปรับปรุงเนื้อหาหนังสือ เสริมความรู้สำหรับครูให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ สำหรับการจัดหาหนังสือ เสริมความรู้ครูอีกทางหนึ่งคือ การขอรับบริจาคหนังสือจากหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐบาลและเอกชน โดยเฉพาะหน่วยงานต่างๆที่มีอยู่ในท้องถิ่น จะได้รับหนังสือที่ตรงตามจุดประสงค์มากที่สุด เพราะครูสามารถนำความรู้ที่ได้จากหนังสือดังกล่าวไปใช้สอนได้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนขอรับบริจาคหนังสือ เสริมความรู้ในด้านต่างๆจากครูที่เข้ารับการอบรม หรือขอยืมหนังสือดังกล่าวถ่ายสำเนาให้มีจำนวนมากเล่มจัดให้บริการในห้องสมุด ก็จะช่วยให้ได้หนังสือ เสริมความรู้ที่เหมาะสมและมีจำนวนเพิ่มมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ครูบรรณารักษ์ควรจัดบรรยากาศของห้องสมุดให้ดึงดูดความสนใจของครูให้เข้าใช้ห้องสมุดมากขึ้น โดยจัดให้มีมุมเอกสารสำหรับครูโดยเฉพาะ และจัดหาหนังสือที่น่าสนใจทั้งในด้านวิชาการและส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพไว้บริการ ซึ่งในการพัฒนาห้องสมุดสำหรับครูนั้นควรมุ่งพัฒนาใน 3 ด้าน ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้ครูได้นำความรู้จากห้องสมุดไปใช้ในการสอน เช่น จัดหาหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์มากกว่า 1 ชื่อ สำหรับให้บริการ และควรจัดทำบรรณานุกรมหนังสือ และสถิติคนใช้ให้ครบทุกกลุ่มประสบการณ์ จะช่วยจูงใจให้ครูมาใช้ห้องสมุดเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการสอน เพราะทำให้ครูเตรียมการสอนง่ายขึ้น ไม่ต้องเริ่มต้นด้วยการค้นคว้าจากบัตรรายการทุกครั้ง 2) ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ จัดทำมุมสำหรับครูในห้องสมุดเพื่อเป็นแหล่งฝึกอบรมครูด้วย เช่น การจัดรวบรวมชุดอบรมเพิ่ม เอกสาร แถบบันทึกเสียง วีดิทัศน์ของการอบรม ประชุมสัมมนาทางวิชาการไว้ให้บริการ จะช่วยให้ครูได้ใช้เวลาว่างในการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพมากขึ้น และ 3) ส่งเสริมให้ครูได้มีความก้าวหน้าทางวิชาการ เพราะในปัจจุบันการเลื่อนระดับต่าง ๆ ต้องใช้ผลงานทางวิชาการ ห้องสมุดจึงควรมีเอกสาร งานวิจัย หรือผลงานวิชาการที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการข้าราชการครูแล้วไว้บริการ เพื่อสนองความสนใจของครูและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ อาทิ เทคนิคการสอน การผลิตสื่อ และการวิจัยคุณภาพการศึกษา จึงควรที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจะต้องออกกระเบียบให้ผู้ผ่านการพิจารณาเลื่อนระดับทุกคนต้องส่งผลงานให้ห้องสมุดด้วย อย่างน้อย 1 ชุด ซึ่งจะช่วยให้ห้องสมุดมีเอกสาร และผลงานทางวิชาการต่างๆตรงกับความต้องการของครู และมีจำนวนมากขึ้น นอกจากนี้การนำผลงานของครูดีเด่นของโรงเรียน

อาทิ สื่อ แผนการสอน วัสดุต่าง ๆ มาไว้ในมุมห้องสมุดครูก็จะงาจาที่ครูได้ทำหน้าที่ของครูอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ด้านสถิติการใช้ห้องสมุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เป็นรายวัน รายสัปดาห์และรายเดือน และจำนวนวัสดุสารนิเทศที่ปรากฏในห้องสมุด มีดังนี้

สถิติการใช้ห้องสมุดของนักเรียน

สถิติการใช้ห้องสมุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง พบว่านักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดมากที่สุดในวันพุธ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นวันบิณฑิต (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530) ซึ่งเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สัปดาห์ละ 1 วัน โดยเลือกวันใดวันหนึ่งที่โรงเรียนมีความพร้อมในการจัด ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ในวันดังกล่าวห้องสมุดจะจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นเพื่อสร้างความสนใจให้นักเรียนอยากอ่านหนังสือ เช่น การเสวนาทาน การจัดนิทรรศการ ฟังสอนน้อง การฉายวีดิทัศน์ ตลอดจนมีบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ไปยังที่ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้อ่านหนังสืออย่างทั่วถึง เช่น มีบริการรถเข็นหนังสือ ตู้มหาสมบัติ มุมหนังสือ ระเบียงความรู้ กระจเขาลอยฟ้า ตะกร้ามหาสนุก กล้องรอบรู้ และ กระจเขานั่งหนังสือ นั้นในวันดังกล่าวนักเรียนจึงเข้าใช้ห้องสมุดมากที่สุด แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ถึงแม้วันพุธจะเป็นวันที่นักเรียนทุกชั้นเข้าใช้ห้องสมุดมากที่สุดก็ตาม แต่ก็มีเบอร์เซ็นต์การใช้ห้องสมุดน้อยมาก คือร้อยละ 23.44 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ที่กำหนดว่าจำนวนนักเรียนทุกชั้นที่มาใช้ห้องสมุดโดยเฉลี่ยต่อ 1 วัน ร้อยละ 30.00-40.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดบรรยากาศของห้องสมุดไม่ดึงดูดความสนใจของผู้ใช้บริการ และการจัดบริการและกิจกรรมของห้องสมุดไม่เป็นที่น่าสนใจเท่าที่ควร ตลอดจนขาดการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้เข้าใช้บริการ จึงควรที่ครูบรรณารักษ์จะต้องจัดบรรยากาศของห้องสมุดให้สวยงาม สะอาดตาเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ใช้บริการ และควรจัดบริการและกิจกรรมของห้องสมุดหลาย ๆ รูปแบบอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ นอกจากนี้ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์อย่าง เป็นระบบให้ครูและนักเรียนเห็นความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากห้องสมุด

เผยแพร่ว่าสาร กิจกรรม และความเคลื่อนไหวใหม่ ๆ เพื่อจูงใจให้มีผู้ใช้ห้องสมุดมากขึ้น และที่สำคัญผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญกับห้องสมุดมากขึ้นโดยสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานห้องสมุดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนสถิติการใช้ห้องสมุดของนักเรียนเป็นรายสัปดาห์ พบว่า นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดมากที่สุดในช่วงสัปดาห์ที่ 2 ของทุกเดือน อาจเป็นเพราะในช่วงสัปดาห์ที่ 2 ของทุกเดือน ครูบรรณารักษ์มีความพร้อมในการจัดบริการและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มที่ หลังจากมีการเตรียมงานในช่วงสัปดาห์ที่ 1 แล้ว สำหรับสถิติการใช้ห้องสมุดของนักเรียนเป็นรายเดือน พบว่านักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดมากที่สุดในเดือนกุมภาพันธ์ อาจเป็นเพราะเป็นช่วงที่ใกล้สอบประจำภาคปลายของนักเรียนทุกชั้นเรียน เพื่อเลื่อนชั้นเรียน โดยเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนต้องใช้ห้องสมุดมากเป็นพิเศษ เพราะต้องเตรียมตัวสอบเพื่อขอจบการศึกษาแล้ว ยังต้องเตรียมตัวสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นอีกด้วย จึงเป็นเดือนที่นักเรียนให้ความสำคัญและเข้าใช้ห้องสมุดมากที่สุด

จำนวนวัสดุสารนิเทศที่ปรากฏในห้องสมุด

จำนวนวัสดุสารนิเทศที่ปรากฏในห้องสมุดในโรงเรียนร่วมพัฒนาการฯ ใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง พบว่า ห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่วัสดุตีพิมพ์ประเภทหนังสือไม่เพียงพอแก่ผู้ใช้บริการ เพราะมีหนังสือรวมทั้ง 5 ประเภท คือ หนังสืออ้างอิง หนังสือสารคดี หนังสือบันเทิง หนังสือภาพ และหนังสืออ่านเพิ่มเติมน้อยกว่า 5 เล่มต่อนักเรียน 1 คน ซึ่งไม่ได้มาตรฐานขั้นต่ำห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทร มีนาทุ่ง (2526) และ ประดิษฐ์ ไชยกาฬ (2523) ที่พบว่าจำนวนหนังสือต่ำกว่า 3 เล่มต่อนักเรียน 1 คน ส่วนใหญ่ไม่ได้เกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีพุทธศักราช 2511 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบรรณารักษ์ไม่ได้ติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับมาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบกับขาดงบประมาณการจัดซื้อหนังสือ และขาดการดูแลรักษา ซ่อมแซมหนังสือเก่าให้อยู่ในสภาพที่นำกลับมาใช้ได้ ควรที่ครูบรรณารักษ์จะต้องติดตามความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของห้องสมุดจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ จากหน่วยงานต้นสังกัด หรือสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง อันจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงงานของห้องสมุดให้

มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ด้านวารสารทางวิชาการหรือวารสารทั่วไป ห้องสมุดส่วนใหญ่ได้รับเป็น
 ประจำตั้งแต่ 1 ชื่อขึ้นไป ได้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุด ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ สุนทร
 มีนาทุง (2526) และ ประดิษฐ์ ไชยกาฬ (2523) ที่พบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่มีจำนวนวารสาร
 ไม่ได้เกณฑ์มาตรฐาน อาจเป็นเพราะ เกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุดแตกต่างกันตามความเหมาะสม
 และระยะเวลา คือเกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
 ปีพุทธศักราช 2511 ได้กำหนดจำนวนวารสารวิชาการหรือวารสารทั่วไปต้องมีอย่างน้อย 5 ฉบับ
 แต่มาตรฐานขั้นต่ำห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
 แห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2535 กำหนดไว้ว่า ควรมีวารสารทางวิชาการหรือวารสารทั่วไปที่ได้รับ
 เป็นประจำอย่างน้อย 1 ชื่อ ซึ่งในปัจจุบันนี้วารสารต่าง ๆ สามารถจัดหาได้ง่าย ครูสามารถ
 จัดซื้อไว้ใช้ส่วนตัวได้ และเมื่ออ่านเสร็จแล้วสามารถบริจาคให้แก่ห้องสมุดได้ ประกอบกับเป็นสื่อ
 ที่ไม่แพงเกินไปนัก โรงเรียนสามารถบอกรับเป็นประจำได้ ส่วนหนังสือพิมพ์ ห้องสมุดส่วนใหญ่
 ได้รับเป็นประจำอย่างน้อย 1 ชื่อ ได้มาตรฐานขั้นต่ำห้องสมุด ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ ประดิษฐ์
 ไชยกาฬ (2523) ที่พบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่บอกรับหนังสือพิมพ์ไม่เป็นประจำอย่างน้อย 2 ฉบับ
 ไม่ได้เกณฑ์มาตรฐาน อาจเป็นเพราะในปัจจุบันการคมนาคมขนส่งสะดวกและรวดเร็ว การบอกรับ
 หนังสือพิมพ์ของโรงเรียนต่าง ๆ จึงกระทำได้ง่าย อีกทั้ง เป็นสื่อที่นิยมอย่างแพร่หลาย
 เพราะให้ข้อมูล ข่าวสารที่รวดเร็วและทันเหตุการณ์ หาซื้อได้ง่ายและราคาถูก โรงเรียนจึง
 สามารถจัดหางบประมาณในการจัดซื้อเองได้ และพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ห้องสมุด
 ส่วนใหญ่มีพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานไว้บริการอย่างน้อย 2 เล่ม ได้มาตรฐานขั้นต่ำของ
 ห้องสมุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้รับจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือประเภทนี้
 อย่างเพียงพอ เพราะเป็นหนังสือเพื่อการค้นคว้าและเสริมการอ่านที่สำคัญในการจัดกิจกรรม
 การเรียนการสอน สำหรับวัสดุไม่ตีพิมพ์ของห้องสมุดส่วนใหญ่มี 3-4 รายการ ได้มาตรฐานขั้น
 ต่ำของห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประดิษฐ์ ไชยกาฬ (2523) ที่พบว่า ห้องสมุด
 ส่วนใหญ่มีอุปกรณ์การสอนคือลูกโลกและแผนที่ มีจำนวนเพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสื่อ
 เหล่านี้สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ใช้ห้องสมุดได้ดี ครูบรรณารักษ์จึงนำมาจัดแสดงไว้ใน
 ห้องสมุด นอกจากนี้ครูบรรณารักษ์ควรจัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้กับวัสดุไม่ตีพิมพ์มาไว้บริการ
 ด้วย อาทิ สไลด์ วีดิทัศน์ แถบบันทึกเสียง ก็จะช่วยเพิ่มความสนใจให้ผู้เข้าใช้บริการมากยิ่งขึ้น
 และครูบรรณารักษ์ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัสดุทัศนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆเป็นอย่างดี เพื่อ

แนะนำครูผู้สอนให้สามารถเข้าใจวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านสภาพโดยทั่วไปของห้องสมุดและสภาพการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน
ของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

สภาพโดยทั่วไปของห้องสมุด

สภาพโดยทั่วไปของห้องสมุดโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง พบว่า ห้องสมุดส่วนใหญ่เปิด-ปิดบริการเวลา 07.30-16.00 น. อาจเป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่จะ เปิดเรียนตั้งแต่เวลา 08.30-15.30 น. จึงเปิดบริการแก่ผู้ใช้ก่อนเข้าเรียนประมาณหนึ่งชั่วโมง และเปิดบริการในระหว่างเวลาเรียน สำหรับหลังเลิกเรียนจะ เปิดบริการแก่ผู้ใช้ต่ออีกประมาณครึ่งชั่วโมง เพราะทั้งครูและนักเรียนจะสามารถยืมหนังสือกลับบ้านได้สะดวกและรีบเดินทางกลับบ้าน ด้านลักษณะที่ตั้งของห้องสมุดส่วนใหญ่เป็นห้องในอาคารเรียนหรืออาคารอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าขาดเนื้อที่และงบประมาณในการก่อสร้างอาคารจึง ไม่สามารถจัดห้องสมุดเป็นอาคารเอกเทศได้ จึงควรที่หน่วยงานต้นสังกัดจะต้องจัดงบประมาณในการก่อสร้างห้องสมุดให้เป็นอาคารเอกเทศ ก็จะช่วยทำให้ครูและนักเรียนมีสมาธิในการใช้ห้องสมุดยิ่งขึ้น เพราะ ไม่มีเสียงรบกวนจากนักเรียนห้องข้างเคียง ด้านขนาดของห้องสมุดมีขนาด 1 ห้องเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวนห้องเรียนจำกัด จึงไม่สามารถขยายห้องสมุดได้ เมื่อจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นก็จะทำให้ห้องสมุดมีเนื้อที่คับแคบลง ไม่สะดวกในการจัดกิจกรรม จึงควรของงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดในการต่อเติมอาคารเรียน เช่น ใต้ถุนอาคารเรียนที่ว่างอยู่ก็จะช่วยขยายห้องสมุดให้กว้างขวางขึ้นได้ นอกจากนี้ควรจัดให้มีบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ เช่น รถเข็นหนังสือ ตะกร้าความรู้ สุ่มหนังสือและกระเป๋าหนังสือ ก็จะช่วยให้นักเรียนไม่ต้องมาแออัดกันในห้องสมุด และได้รับความรู้อย่างทั่วถึงกัน ด้านสถานที่ของห้องสมุดส่วนใหญ่เป็นสัดส่วนและมีเนื้อที่เพียงพอ ซึ่งอาจเป็นเพราะโรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวนนักเรียนอยู่ระหว่าง 121-300 คน เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ด้านความสะดวกต่อผู้ใช้ ส่วนใหญ่มีเครื่องมือช่วยค้นคว้า เช่น ตู้บัตรรายการ ซึ่งช่วยให้ครูและนักเรียนสามารถค้นหาวัสดุสารนิเทศที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่

ห้องสมุดทุกโรง เรียนควรมีตู้บัตรรายการ โดยอาจของบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือจัดทำขึ้นเองโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น ด้านบรรยากาศของห้องสมุด ส่วนใหญ่จัดวัสดุครุภัณฑ์เป็นระเบียบ ซึ่งนอกจากจะช่วยประหยัดเนื้อที่สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว ยังง่ายในการจัดระบบสิ่งพิมพ์และสิ่งไม่ตีพิมพ์ต่างๆด้วย ด้านแสงสว่างของห้องสมุด ส่วนใหญ่มีแสงสว่างเพียงพอประมาณ 40 ฟุตแรงเทียน ซึ่งเป็นกำลังส่องสว่างสำหรับการอ่านหนังสือ จะทำให้สบายตา ไม่เมื่อยตา หรือประสาทเครียด ฉะนั้นควรที่ผู้บริหารโรง เรียนจะต้องให้ความสำคัญด้านนี้เป็นพิเศษเพราะถ้าแสงสว่างน้อยเกินไปจะมีผลต่อสุขภาพตาของนักเรียน สำหรับห้องสมุดโรง เรียนที่มีแสงสว่างน้อย ควรแก้ไขโดยทาสีอ่อน เช่น สีขาว สีชมพูอ่อน และสีเหลืองอ่อน ก็จะช่วยทำให้ห้องสมุดสว่างขึ้น และยังให้ความรู้สึก ว่าง แฉะมาส แก่ผู้ใช้ด้วย นอกจากนี้อาจแก้ไขโดยขยายประตูหน้าต่างให้เพิ่มขึ้น และในระยะใกล้หน้าต่างประมาณ 50 ฟุต ไม่ควรมีสิ่งปลูกสร้างหรือต้นไม้ขวางอยู่ เพราะอาจทำให้เกิดการสะท้อนแสงทำให้แสงจัดมาก หรือเกิดการดูดกลืนแสง ทำให้แสงในห้องสมุดไม่เพียงพอ ด้านการถ่ายเทอากาศของห้องสมุด ส่วนใหญ่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่ร้อนอบอ้าว และ เหม็นอับ นับว่าเป็นสิ่งสำคัญเพราะ จะช่วยทำให้เกิดความรู้สึกสดชื่นหรือเบื่อหน่ายได้ และจะมีผลต่อสุขภาพจิตด้วย ห้องสมุดที่ไม่มีการถ่ายเทอากาศดีพอจะทำให้อากาศร้อนอบอ้าว เหม็นอับ ซึ่งจะมีผลให้ผู้เข้าใช้รู้สึกมีกลิ่น ชื้น เจริญศิระะ อ่อนเพลีย ผู้บริหารควรหาทางให้มีการถ่ายเทอากาศได้สะดวก โดยเลือกห้องที่มีเพดานสูง เป็นห้องสมุดเพื่อจัดทำช่องลมตอนบนให้อากาศถ่ายเทออกได้ง่าย หรือแก้ไขด้วยการเพิ่มช่องหน้าต่าง แต่ถ้ามึงงบประมาณเพียงพอก็ควรติดตั้งพัดลมเพดาน ด้านความร่มรื่น และสวยงาม ห้องสมุดส่วนใหญ่มีไม้ดอกไม้ประดับ วางประดับภายในห้องสมุด ตามมุมห้อง ข้างประตู หลังตู้ ช่วยให้อากาศของห้องสมุดมีความสดชื่นมากขึ้น การจัดวางไม้ดอกไม้ประดับควราที่เหมาะสมกับเนื้อที่และดูสวยงามนอกจากนี้ควรมีการสับเปลี่ยนกระถางไว้ในจุดต่าง ๆ สลับกันไป จะทำให้บรรยากาศไม่จืดจางน่าเบื่อ และด้านสิ่งรบกวนของห้องสมุด ส่วนใหญ่ไม่มีกลิ่น เสียง ฝุ่น ควัน ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารโรง เรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในด้านนี้เป็นพิเศษ แต่มีบางโรง เรียนที่อยู่ใกล้แม่น้ำจึงทำให้เกิดเสียงดังจากเรือที่ผ่านไปมา และบางโรง เรียนห้องสมุดมีห้องน้ำอยู่ด้านหน้าและอยู่ใกล้เสาหมู จึงควรที่ผู้บริหารจะต้องรับแก้ไขโดยของบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อแก้ไขในเรื่องของเสียง โดยบุด้วยกระดาษชานอ้อย กระเบื้องผิวหยาบ หรือใช้ม่านผ้าแขวน เพราะวัสดุเหล่านี้จะช่วยดูดกลืนเสียง ไม่ให้เกิดเสียงสะท้อนได้ สำหรับการแก้ไขเรื่องกลิ่น

ผู้บริหารอาจจะ เลือกห้อง เรียนอื่น ๆ ที่ว่าง และอยู่ห่างไกลจากกลิ่นรบกวนต่าง ๆ เพื่อจัดเป็นห้องสมุดก็จะช่วยแก้ปัญหาได้

สภาพการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน

สภาพการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการวิจัยหลักสูตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคกลาง พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่นิยมใช้บริการห้องอ่านอย่างเสรี ซึ่งขัดแย้งกับแบบสอบถามที่พบว่าบริการของห้องสมุดที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่นิยมใช้เพื่อการเรียนการสอน คือ บริการจองและยืมพิเศษชั่วคราว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยสังเกตเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องสมุดเท่านั้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่นิยมไม่ต้องใช้บริการจองและยืมพิเศษชั่วคราว เพราะสามารถให้นักเรียนหยิบหนังสืออ่านได้โดยเสรี ส่วนแบบสอบถาม ครูผู้สอนส่วนใหญ่นิยมใช้บริการจองและยืมพิเศษชั่วคราว อาจเป็นเพราะครูผู้สอนส่วนใหญ่นิยมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ชั้นเรียน จึงจำเป็นต้องจองหนังสือ และยืมมาสอนที่ชั้นเรียน และกิจกรรมของห้องสมุด ครูผู้สอนใช้กิจกรรมการทนายปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับแบบสอบถามที่พบว่าครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่นิยมใช้กิจกรรมการทนายปัญหา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เป็นกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้เวลาในการเตรียมมากนัก เป็นที่สนใจของนักเรียน และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านได้เป็นอย่างดี จึงเป็นกิจกรรมที่ห้องสมุดส่วนใหญ่นิยมจัด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2534) ส่วนการใช้วัสดุพิมพ์ของห้องสมุดที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่นิยมใช้คือ หนังสือ ซึ่งสอดคล้องกับแบบสอบถามที่พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่นิยมใช้หนังสือ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หนังสือเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญและเป็นเครื่องมือสื่อความคิดที่ใช้เป็นหลักในการศึกษาอย่างกว้างขวาง และวัสดุพิมพ์ของห้องสมุดที่ครูผู้สอนส่วนใหญ่นิยมใช้คือรูปภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแบบสอบถามที่พบว่า วัสดุพิมพ์ของห้องสมุดที่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่นิยมใช้คือ รูปภาพ ทั้งนี้เพราะครูบรรณารักษ์ส่วนใหญ่นิยมเห็นความสำคัญของการจัดหาสื่อการเรียนการสอนอื่น ๆ นอกเหนือจากหนังสือมาจัดไว้ในห้องสมุด ซึ่งสะดวกแก่ครูผู้สอนในการใช้ประกอบการสอน โดยเฉพาะรูปภาพช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนการสอนของครู ส่วนใหญ่นิยมใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้า ซึ่งสอดคล้องกับแบบสอบถามที่พบว่า ความมุ่งหมายของการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนการสอนของครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ส่วนใหญ่นิยมใช้ เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของ

นักเรียน ทั้งนี้เพราะห้องสมุดโรงเรียนเป็นแหล่งวัสดุสารนิเทศที่สำคัญที่จะช่วยสนับสนุนการเรียน การสอนในทุกวิชา และการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเสริมความรู้ของครู ส่วนใหญ่ใช้ศึกษาค้นคว้า เพื่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแบบสอบถามที่พบว่า ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะห้องสมุดเป็น แหล่งความรู้ที่อยู่ใกล้ตัวครูมากที่สุด ประกอบกับห้องสมุดเป็นแหล่งรวมวัสดุสารนิเทศที่ทันสมัยที่ครู สามารถใช้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้สอนนักเรียนได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

1. ผู้บริหารควรพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบงานห้องสมุด โดยให้ศึกษา ดูงาน และ เข้ารับการอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้
2. ผู้บริหารควรแต่งตั้งครูผู้ช่วยบรรณารักษ์ให้มีหน้าที่ช่วยงานในห้องสมุด เพื่อให้ การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสามารถปฏิบัติหน้าที่แทนครูบรรณารักษ์ได้ในกรณีที่ครู บรรณารักษ์ต้องย้ายโรงเรียน
3. ผู้บริหารควรมีนโยบายให้ครูและนักเรียนใช้ประโยชน์จากวัสดุสารนิเทศใน ห้องสมุดมากที่สุด
4. ผู้บริหารควรพัฒนาห้องสมุดสำหรับครูให้มากขึ้น เพื่อพัฒนาการสอน พัฒนา ความรู้ทางวิชาชีพ และเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ
5. ผู้บริหารควรตระหนักถึงความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน และ ติดตามแนวความคิดใหม่ ๆ ในการปรับปรุงห้องสมุดโรงเรียนอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับครูบรรณารักษ์

1. ครูบรรณารักษ์ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและกิจกรรมส่งเสริมการเรียน การสอนให้มากขึ้น และให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
2. ครูบรรณารักษ์ควรจัดห้องสมุดให้เป็นแหล่งข้อมูลสนเทศสำหรับโรงเรียน โดย ศึกษาสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับท้องถิ่น เพื่อที่โรงเรียนจะนำมาใช้ในการพัฒนา

หลักสูตรระดับท้องถิ่น

3. ครูบรรณารักษ์ควรจัดเก็บสถิติการใช้ห้องสมุดของนักเรียน โดยแยกเป็นชั้น ๆ เช่น ใช้วิธีหยิบหย่อนบัตรสีแยกเป็นชั้นละสี
4. ครูบรรณารักษ์ควรจัดคานักเรียนช่วยงานห้องสมุด เพื่อที่จะ ได้มีเวลาในการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ได้อย่างเต็มที่
5. ครูบรรณารักษ์ควรจัดหาหนังสือค้นคว้าเพื่อการเรียนการสอนของครูและนักเรียนในทุกกลุ่มประสบการณ์ ให้มีจำนวนที่เพียงพอแก่ความต้องการ และมีความทันสมัย

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

ครูผู้สอนกลุ่มทักษะ

1. ครูผู้สอนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของห้องสมุดเพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวางขึ้น
2. ครูผู้สอนควรจัดหาหรือยืมหนังสือและวารสารใหม่ ๆ จากห้องสมุดมาให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางด้านภาษาและการคำนวณ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และความชำนาญยิ่งขึ้น
3. ครูผู้สอนควรแนะนำวิธีการศึกษาค้นคว้าให้แก่นักเรียน เช่น ขอบเขตของเรื่อง งานที่ต้องศึกษาค้นคว้า วิธีจัดบันทึก แบบฟอร์มของการเขียนรายงาน การทำบรรณานุกรม และการนำเสนอสิ่งที่ได้ศึกษาค้นคว้าในลักษณะต่าง ๆ
4. ครูผู้สอนควรศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในห้องสมุดเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการสอนให้มากขึ้น ซึ่งจะ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียนในการใช้ห้องสมุดด้วย
5. ครูผู้สอนควรร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการดำเนินงานห้องสมุดต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นคณะกรรมการห้องสมุด สนับสนุนให้นักเรียนได้ช่วยงานห้องสมุด มีส่วนร่วมในการพิจารณาเลือกซื้อวัสดุสารนิเทศต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน และให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ครูผู้สอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต

1. ครูผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับกิจกรรมใหม่ ๆ ของห้องสมุด ตลอดจนช่วยงานกิจกรรมของห้องสมุดอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
2. ครูผู้สอนควรร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดหาหนังสือ วารสาร สิ่งตีพิมพ์ใหม่ ๆ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตให้มีจำนวนเพียงพอแก่ความต้องการของนักเรียน เช่น ใช้เงินงบประมาณ หรือขอรับบริจาคจากหน่วยงานต่าง ๆ และใช้เงินรายได้ของโรงเรียนในการจัดซื้อ
3. ครูผู้สอนควรสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนใช้ห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้านอกเวลาเรียนมากขึ้น เพื่อฝึกนิสัยให้รู้จักแก้ปัญหาโดยการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อยู่เสมอ
4. ครูผู้สอนควรศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ จากห้องสมุด เพื่อให้มีความรู้กว้างขวางและทันสมัยอยู่เสมอ
5. ครูผู้สอนควรช่วยเหลือครูบรรณารักษ์โดยแนะนำการใช้วัสดุสารนิเทศของห้องสมุด และอบรมมารยาทในการใช้ห้องสมุดให้แก่นักเรียน

ครูผู้สอนกลุ่มสร้าง เสริมลักษณะนิสัย

1. ครูผู้สอนควรร่วมมือและช่วยเหลือครูบรรณารักษ์ในการจัดหารายได้เข้าห้องสมุดโรงเรียน และจัดตกแต่งห้องสมุดให้สวยงามโดยเฉพาะครูที่มีฝีมือทางด้านงานศิลป์และงานประดิษฐ์ต่าง ๆ
2. ครูผู้สอนควรร่วมมือกับครูบรรณารักษ์เชิญวิทยากรในห้องเรียนที่มีความเชี่ยวชาญพิเศษทางด้านงานศิลป์ ดนตรีและนาฏศิลป์มาให้ความรู้แก่นักเรียน
3. ครูผู้สอนควรร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการพิจารณาเลือกซื้อวัสดุสารนิเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มประสบการณ์ที่สอน และควรบริจาควัสดุสารนิเทศต่าง ๆ เข้าห้องสมุดเพื่อให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น
4. ครูผู้สอนควรร่วมมือกับครูบรรณารักษ์วางแผนการสอนโดยใช้ห้องสมุดเพื่อเสริมความรู้ในด้านทฤษฎีต่าง ๆ แก่นักเรียนในวิชาศิลปศึกษา พลศึกษา ดนตรีและนาฏศิลป์ และกิจกรรมสร้างนิสัย

5. ครูผู้สอนควรเข้ารับการอบรม ดูงาน หรือศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ในกลุ่มประสบการณ์ที่สอนให้มากขึ้น แล้วนำความรู้ต่าง ๆ เช่น เทคนิคการสอน การผลิตสื่อ และการวิจัยคุณภาพการศึกษามาเผยแพร่ความรู้ให้แก่คณะครูในโรงเรียน โดยร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้คณะครูได้รับทราบและจัดแสดง สื่อต่าง ๆ ไว้ในห้องสมุด

ครูผู้สอนในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

1. ครูผู้สอนควรร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดมุมเสริมความรู้ในกลุ่ม การงานและพื้นฐานอาชีพ เช่น มุมความรู้เรื่องอาหาร มุมความรู้งานอาชีพต่าง ๆ
2. ครูผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด โดยจัดหาหนังสือ เสริมความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพในท้องถิ่นเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ เช่น งานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์ งานช่าง และงานอาชีพอื่น ๆ ให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น
3. ครูผู้สอนควรร่วมมือกับครูบรรณารักษ์เชิญวิทยากรในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ เชี่ยวชาญทางด้าน งานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์ งานช่างและงานอาชีพอื่น ๆ มาให้ความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องแก่นักเรียน
4. ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดมากขึ้น โดยจัดชั่วโมง สอนการใช้ห้องสมุดไว้ในตารางสอน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์ที่กว้างขวาง เกี่ยวกับงานอาชีพต่าง ๆ
5. ครูผู้สอนควรร่วมมือกับครูบรรณารักษ์จัดทำโครงการพิเศษขึ้นเพื่อ เสริม ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับงานอาชีพให้แก่ชุมชนให้มากขึ้น เพื่อพัฒนาความเจริญให้แก่ ท้องถิ่น

ครูผู้สอนกลุ่มประสบการณ์พิเศษ

1. ครูผู้สอนควรร่วมมือและให้ข้อเสนอแนะแก่ครูบรรณารักษ์ในการจัด กิจกรรมเสริมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้มากขึ้น
2. ครูผู้สอนควรร่วมมือกับครูบรรณารักษ์จัดหาหนังสือการเรียนการสอน ประเภททัศนศึกษาอุปกรณ์จัดทำบริการแก่ครู เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษา

อังกฤษให้มากขึ้น เช่น แถบบันทึกเสียง วีดิทัศน์

3. ครูผู้สอนควรร่วมมือกับครูบรรณารักษ์จัดหาหนังสือและวารสารที่จะใช้สำหรับให้นักเรียนค้นคว้าในวิชาภาษาอังกฤษให้มากขึ้น โดยวิธีการจัดซื้อ ขอรับบริจาค ขอยืมระหว่างห้องสมุด แลกเปลี่ยน หรือจัดทำขึ้นเอง

4. ครูผู้สอนควรมีการเตรียมตัวในการสอนโดยใช้ห้องสมุด คือ ศึกษาหลักสูตร จัดทำแผนการสอน พิจารณาเลือกสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ กำหนดวัน เวลาที่จะให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า และชี้แจงวิธีการศึกษาค้นคว้า

5. ครูผู้สอนควรจัดหาหนังสือ เสริมทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับใช้ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาการนิเทศและติดตามประเมินผลงานห้องสมุดของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ห้องสมุดและไม่ใช้ห้องสมุด

3. การศึกษาสภาพห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2535

4. การศึกษาการปฏิบัติงานของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

5. การศึกษาการใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ภาคอื่น ๆ นอกเหนือจากภาคกลาง